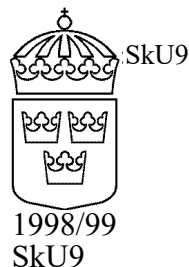

Skatteutskottets betänkande

1998/99:SkU9

Behandling av personuppgifter i skattemyndigheternas brottsutredande verksamhet, m.m.

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet proposition 1998/99:34 Behandling av personuppgifter i skattemyndigheternas brottsutredande verksamhet samt tre motioner (m, kd, fp) som väckts med anledning av propositionen. I Moderaternas motion yrkas avslag till den föreslagna lagen om behandling av personuppgifter i skattemyndigheternas brottsutredande verksamhet. Kristdemokraterna vill bl.a. att riksdagen uttalar sig om de principiella utgångspunkterna för ekobrottsbekämpningen och Folkpartiet anser att riksdagen skall uttala sig för en utvärdering av skattebrottsenheterna och för behovet av en övergripande utredning om den personliga integriteten. Konstitutionsutskottet har i ett yttrande rörande integritets- och sekretessfrågorna tillstyrkt propositionen och avstyrkt motionerna. I yttrandet redovisar m, kd, och fp avvikande meningar. Skatteutskottet tillstyrker propositionen med en smärre redaktionell ändring av lagtexten. I likhet med konstitutionsutskottet tillstyrker utskottet således att behandlingen av personuppgifter i skattemyndigheternas brottsutredande verksamhet skall regleras i en särskild lag med de särbestämmelser som är nödvändiga för verksamheten. M, kd och fp fullföljer sina motioner i reservationer.

I betänkandet behandlar utskottet vidare ett trettiotal motioner väckta under den allmänna motionstiden 1998 med förslag rörande taxering, upp- och folkbokföring. Utskottet avstyrker samtliga motionsyrkanden. Detta har i denna del föranlett 15 reservationer (m, kd, v, och c) och tre särskilda yttranden.

Propositionen

Regeringen (Finansdepartementet) föreslår i proposition 1998/99:34 att riksdagen antar de i propositionen framlagda förslagen till

1. lag om behandling av personuppgifter vid skattemyndigheters medverkan i brottsutredningar,
2. lag om ändring i lagen (1998:620) om belastningsregister,
3. lag om ändring i lagen (1998:621) om misstankeregister,
4. lag om ändring i lagen (1998:624) om ändring i sekretesslagen (1980:100),

5. lag om ändring i lagen (1999:000) om ändring i lagen (1998:624) om ändring i sekretesslagen (1980:100),

6. lag om ändring i lagen (1997:1024) om skattemyndigheters medverkan i brottsutredningar,

7. lag om ändring i polisdatalagen (1998:622),

8. lag om upphävande av lagen (1987:1231) om automatisk databehandling vid taxeringsrevision, m.m.,

9. lag om ändring i förvaltningsprocesslagen (1971:291),

10. lag om ändring i lagen (1994:466) om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet,

11. lag om ändring i skatteregisterlagen (1980:343).

I propositionen lämnas förslag till en lag om behandling av personuppgifter vid skattemyndigheters medverkan i brottsutredningar. Enligt denna lag får skattemyndigheterna i sin brottsutredande verksamhet använda automatiserad behandling av personuppgifter. Myndigheten får också rätt att inrätta särskilda underrättelseregister. Dessutom föreslås vissa ändringar i sekretesslagen, lagen om belastningsregister och lagen om misstankeregister.

I propositionen föreslås vidare att lagen om automatisk databehandling vid taxeringsrevision upphävs. I stället skall personuppgiftslagens regler gälla vid revision och annan kontroll som genomförs av skatte- och tullmyndigheter.

Slutligen föreslås en ändring i skatteregisterlagen för att förtydliga kronofogdemyndigheternas rätt till åtkomst till vissa uppgifter om mervärdesskatt.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 april 1999.

Lagförslagen har intagits som bilaga 1 till betänkandet.

Motionerna

Motioner väckta med anledning av propositionen

1998/99:Sk14 av Bo Lundgren m.fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen avslår proposition 1998/99:34 i enlighet med vad som anförts i motionen,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vikten av att rättsväsendet har tillräckliga resurser att avsätta även i kampen mot skattebrott,

3. att riksdagen hos regeringen begär förslag till en förenklad skattelagstiftning i enlighet med vad som anförts i motionen,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om personuppgiftsombud i syfte att säkerställa ett gott integritetsskydd i samband med taxeringsrevision.

1998/99:Sk15 av Johan Pehrson och Camilla Dahlin-Andersson (fp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om redovisning till riksdagen om utvärdering av de nya skattebrottsenheterna,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en övergripande utredning om den personliga integriteten,

3. att riksdagen avslår regeringens förslag om att skattemyndigheterna skall få rätt att behandla känsliga personuppgifter.

1998/99:Sk16 av Mats Odell m.fl. (kd) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om de principiella utgångspunkterna för ekobrottsbekämpningen,

2. att riksdagen avslår regeringens förslag till behandling av känsliga personuppgifter,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utlämnande av personuppgifter.

Motioner väckta under den allmänna motionstiden 1998

1998/99:K263 av Jan Backman (m) vari yrkas att riksdagen uppdrar åt förvaltningsstyrelsen att lägga fram ett förslag till uttalande om riksdagsledamöters avdragsrätt i enlighet med vad som anförts i motionen.

1998/99:Sk308 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) vari yrkas

14. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om enklare F-skatteregler.

1998/99:Sk310 av Carl Bildt m.fl. (m) vari yrkas

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om F-skattsedel.

1998/99:Sk659 av Berit Adolfsson och Inger René (m) vari yrkas att riksdagen beslutar om sådan ändring i lagen att alla skatter på inkomster öppet redovisas för svenska löntagare på lönebesked och inkomstuppgifter.

1998/99:Sk660 av Jan Backman (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av att synliggöra de skatter vi betalar.

1998/99:Sk801 av Göte Jonsson (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om enklare regler för erhållande av F-skattsedel.

1998/99:Sk802 av Inga Berggren (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att årligen fr.o.m. 1999 skicka en ansökningsblankett om egen och förenklad F-skattsedel till alla artonåringar.

1998/99:Sk803 av Erik Arthur Egervärn (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om företagens skriftväxling med skattemyndigheterna.

1998/99:Sk804 av Ingvar Eriksson och Ola Sundell (m) vari yrkas att riksdagen av regeringen begär förslag som gör det lättare att erhålla F-skattsedel.

1998/99:Sk805 av Marie Engström m.fl. (v) vari yrkas

1. att riksdagen hos regeringen begär förslag enligt vad i motionen anförts om ändrad sista inlämningsdag för den förenklade deklarationen,
2. att riksdagen hos regeringen begär förslag om betalningstid för kvarsfatt,
3. att riksdagen hos regeringen begär förslag om arbetsgivares skyldighet att medverka vid betalning av kvarstående skatt.

1998/99:Sk808 av Bo Lundgren m.fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen beslutar att från den 1 januari 1999 återinföra tidigare regler avseende tredjemansrevision, revision under löpande period, underrättelse om revision, föreläggande, tredjemansföreläggande och tullagen i enlighet med vad som anförts i motionen,
2. att riksdagen hos regeringen begär att reglerna om skattetillägg blir föremål för utredning i enlighet med vad som anförts i motionen,
3. att riksdagen beslutar att avskaffa skattetillägg från den 1 januari 1999 när det är fråga om periodiseringsfel avseende såväl direkt som indirekt skatt i enlighet med vad som anförts i motionen.

1998/99:Sk809 av Jan Backman (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att 21 § kommunal-skattelagen (KL) ändras så att riksdagsledamöter skall ha F-skattsedel.

1998/99:Sk810 av Kerstin Heinemann m.fl. (fp, m, kd, c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om begränsning av möjligheten att efter viss tid ta ut dröjsmålsränta i skattemål.

1998/99:Sk811 av Kenth Skårvik m.fl. (fp, m, kd, c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att alla skattskyldiga som så önskar tilldelas F-skattsedel utan annan prövning än om näringsförbud föreligger.

1998/99:Sk812 av Ingemar Josefsson (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om klara regler för att skilja företagare från arbetstagare.

1998/99:Sk813 av Kenth Skårvik m.fl. (fp, m, kd, c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att införa en förenklad bokföring och deklaration för de minsta företagen.

1998/99:Sk814 av Ingemar Josefsson och Sylvia Lindgren (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att pröva införandet av licensavgifter inom speciella branscher.

1998/99:Sk815 av Henrik Landerholm (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skattenämndernas sammansättning.

1998/99:Sk816 av Nils-Göran Holmqvist m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om försäkringskassans beräkning av skatt.

1998/99:Sk901 av Viviann Gerdin (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om de studerandes möjligheter att själva välja folkbokföringsort.

1998/99:Sk902 av Tanja Linderborg m.fl. (v) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag till ändring i folkbokföringslagen i enlighet med vad i motionen anförts.

1998/99:Sk903 av Rune Berglund och Berit Andnor (s) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av att se över lagen om folkbokföring,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att utreda frågan om folkbokföringsdagen.

1998/99:Sf215 av Anna Lilliehöök (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om redovisning och debitering av arbetsgivaravgifter.

1998/99:Sf258 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att statsanställda på sina lönebesked skall få uppgift om sina totala lönekostnader.

1998/99:N238 av Lennart Daléus m.fl. (c) vari yrkas

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om sista betalningsdag till skattemyndigheten,

15. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en förenklad deklaration för egenföretagare utan anställda,

16. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om den preliminära F-skatten.

1998/99:N326 av Per Westerberg och Göran Hägglund (m, kd) vari yrkas

9. att riksdagen hos regeringen begär förslag om ändrade regler för F-skattsedel i enlighet med vad som anförts i motionen,

10. att riksdagen hos regeringen begär förslag om förenklad självdeklaration för egenföretagare i enlighet med vad som anförts i motionen,

33. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om slopande av straffavgiften vid för sent inlämnad deklaration.

1998/99:N330 av Alf Svensson m.fl. (kd) vari yrkas

9. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utfärdande av F-skattsedel.

1998/99:N332 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att införa en förenklad deklaration för företagare,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att det bör bli enklare att registrera företag,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om förenklade F-skatteregler,

8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ett startpaket för företagare.

1998/99:A215 av Anne-Katrine Dunker och Patrik Norinder (m) vari yrkas
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om förenklade rutiner.

1998/99:SkU9

1998/99:A811 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) vari yrkas
10. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att alla som vill skall få F-skattsedel,

11. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en förenkling av det regelverk som omgärdar företagande.

Yttrande från annat utskott

Konstitutionsutskottet har yttrat sig i ärendet. Yttrandet (1998/99:KU1y) fogas som bilaga 2 till detta betänkande.

Utskottet

Behandling av personuppgifter i skattemyndigheternas brottsutredande verksamhet (prop. 34).

Bakgrund

Riksdagen har beslutat att fr.o.m. den 1 januari 1998 inrätta organisatoriskt fristående skattebrottsenheter hos skattemyndigheterna. Enheterna skall biträda åklagare vid förundersökning av skattebrott m.m. Verksamheten regleras i en särskild lag, lagen om skattemyndigheters medverkan i brottsutredningar, (prop.1997/98:10, bet. SkU10, rskr. 70).

Riksdagens beslut ingår i ett åtgärdsprogram mot den ekonomiska brottsligheten som regeringen redovisat i en skrivelse till riksdagen (1997/98:38). Organisationsförändringen grundar sig på Ekobrottsutredningens rapporter Effektivare ekobrottsbekämpning (Ds 1996:1) och Skattekriminal (Ds 1997:23).

Skattekriminalregisterutredningen har bl.a. utrett vilka register skattebrottsenheterna har behov av och vilken lagreglering av registren som är motiverad. I uppdraget har vidare ingått att se över vilka ändringar som behövs i skatteregisterlagen (1980:343) för att underlätta arbetet med att utreda skattebrott m.m. samt behovet av tillgång till uppgifter hos andra myndigheter. I proposition 34 tar regeringen ställning till utredningens förslag som lämnats i betänkandet (SOU 1998:9) Integritet – Effektivitet – Skattebrott. Propositionen behandlar också de förslag som lämnats i en departementspromemoria om ADB-revisioner (Fi98/1915).

Propositionen behandlar slutligen också en framställning från Riksskatteverket om kronofogdemyndigheternas terminalåtkomst till det centrala skatteregistret (Fi98/1895).

Propositionen

Skattebrottsenheterna kommer att inom sitt område ha samma arbetsuppgifter i fråga om brott som tullen och polisen har inom sina respektive ansvars-

områden. Det innebär att skattebrottsenheterna kommer att hantera en stor mängd information, vilken för att bli effektiv fordrar datorstöd. För att tillgodose detta behov föreslås i propositionen att enheterna skall få behandla personuppgifter automatiserat i sin brottsutredande verksamhet. Eftersom behandlingen kommer att omfatta integritetskänsliga uppgifter och kräver en högre skyddsnivå än vad personuppgiftslagen garanterar föreslår regeringen att riksdagen antar en lag om behandling av personuppgifter vid skattemyndigheters medverkan i brottsutredningar.

Genom den föreslagna lagen regleras skattebrottsenheternas möjligheter att i underrättelseverksamhet som avser allvarlig brottslig verksamhet (fängelse i minst 2 år) behandla personuppgifter helt eller delvis automatiserat i *särskilda undersökningar* eller i *underrättelseregister*. Skyddet för den enskilde för oriktig behandling och integritetsintrång utformas i princip i enlighet med vad som gäller för polisen.

En särskild undersökning skall ge underlag för beslut om förundersökning eller om särskilda åtgärder för att förebygga, förhindra eller upptäcka brott. Underrättelseregister skall få föras endast för att ge underlag för sådana särskilda undersökningar som gäller allvarlig brottslighet samt för att underlätta tillgången till allmänna uppgifter med anknytning till underrättelseverksamhet. Regeringen föreslår att i en särskild undersökning skall alla uppgifter, utom känsliga personuppgifter, som är nödvändiga för ändamålet med undersökningen kunna behandlas. Uppgifter som hänför sig till personer som inte är misstänkta för brott skall kunna behandlas i en särskild undersökning men skall då föras med anteckning om detta förhållande. I ett underrättelseregister skall det endast finnas uppgifter om misstänkta personer.

Lagförslaget föreslås träda i kraft den 1 april 1999.

Motionerna

I motion 1998/99:Sk14 yrkande 1 av Bo Lundgren m.fl. (m) yrkas avslag på den föreslagna lagen om behandling av personuppgifter i skattemyndigheternas brottsutredande verksamhet. Enligt motionen är det bl.a. från rättssäkerhetssynpunkt främmande att en viss typ av brottslighet skall utredas och bekämpas utanför det ordinarie rättssystemet. Motionärerna motsätter sig att skattemyndigheterna ges möjlighet att i datoriserade register behandla personuppgifter rörande icke misstänkta personer.

Motion Sk14 innehåller även krav på ett riksdagsuttalande om ökade resurser till åklagarväsendet och domstolsväsendet för att bättre tillgodose rättsväsendets behov av resurser även för bekämpningen av skattebrott (yrkande 2). Vidare föreslås en översyn av de materiella reglerna i skattelagstiftningen i förenklande och brottsförebyggande syfte och en analys av skattenivåernas betydelse för brottsutvecklingen (yrkande 3).

I motion 1998/99:Sk16 yrkande 1 av Mats Odell m.fl. (kd) begärs att riksdagen skall göra ett tillkännagivande om de principiella utgångspunkterna för ekobrottsbekämpningen. Motionärerna menar att den brottsutredande verksamheten egentligen skulle behöva återföras till polisen. När verksamheten nu kommit i gång vill motionärerna understryka vikten av att den ordinarie

Utskottets ställningstagande

Skattebrottsenheterna har tillkommit för att lösa problemen med bristerna i bekämpandet av skattebrott och att avlasta polisen från denna typ av specialiserade brottsutredningar. De invändningar från rättssäkerhetssynpunkt som framfördes mot organisationsförändringen behandlades och bemöttes ingående av skatteutskottet och justitieutskottet vid riksdagsbehandlingen, vilka bl.a. framhöll att rättssäkerhetssynpunkterna tillgodosågs genom att skattebrottsenheterna organisatoriskt inrättades som fristående från skattemyndigheternas övriga verksamhet. Utskottet underströk också att frågor som rörde rättssäkerheten noga borde uppmärksammas i de särskilda utbildningsinsatser som omorganisationen föranledde. Enligt utskottets mening saknas det anledning att i det nu aktuella ärendet ompröva de ställningstaganden som gjordes i samband med den aktuella organisationsförändringen.

Utskottet instämmer i regeringens uppfattning att skattebrottsenheternas effektivitet i brottsbekämpningen är beroende av att de har goda möjligheter att behandla information i sin verksamhet. Utskottet instämmer också i att skattemyndigheterna, på samma sätt som polis och tull, skall kunna behandla personuppgifter automatiserat i sin brottsutredande verksamhet. Konstitutionsutskottet, som yttrat sig över propositionen från bl.a. integritetssynpunkt, delar regeringens bedömning att den brottsutredande verksamheten kommer att omfatta integritetskänsliga uppgifter som fordrar en högre skyddsnivå än vad personuppgiftslagen garanterar och tillstyrker att riksdagen antar den nya lagen som innehåller de särbestämmelser som är nödvändiga. Enligt konstitutionsutskottets uppfattning uppnås härigenom en enhetlig reglering vad avser behandling av personuppgifter inom den brottsutredande verksamheten. När det gäller frågan om behandlingen av uppgifter om personer som inte är misstänkta för brott anser konstitutionsutskottet att de allmänna bestämmelserna för behandling är tillräckligt skydd för integriteten och att kravet på anteckning utgör en tillfredsställande lösning från integritetssynpunkt. Skatteutskottet instämmer i konstitutionsutskottets bedömningar.

Det anförda innebär att skatteutskottet tillstyrker propositionen i förevarande delar och avstyrker motion SkU14 yrkandena 1, 2 och 3. Som framhållits innebär riksdagens beslut i samband med att skattebrottsenheterna infördes ett ställningstagande rörande de principiella utgångspunkterna för bekämpningen av skattebrott. Det finns inte anledning att nu ompröva dessa utgångspunkter. Utskottet avstyrker därmed också motion Sk16 yrkande 1 i här berörd del.

Bakgrund

Skattemyndigheterna får med stöd av taxeringslagen (1990:324), skattebetalningslagen (1997:483) och lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter företa bl.a. revision för att granska näringsidkares bokföring m.m. Vid revision kan kontroll behöva göras i ett företags ADB-system. Den information myndigheten behöver kan ibland inhämtas genom att företagets personal gör bearbetningar i systemet eller genom att revisorn tar kopior av företagets register som sedan bearbetas på myndighetens dator. Regler om skydd för den personliga integriteten fanns tidigare i datalagen (1973:289). Reglerna i datalagen riktade sig till den registeransvarige, i regel den hos vilken revisionen utfördes. De bearbetningar med registret som vid en revision utfördes av granskaren innebar enligt datalagen inte att denne eller den myndighet vederbörande tjänstgjorde vid blev registeransvarig. Som komplement till reglerna i taxeringslagen om ADB-användning tillkom därför lagen (1987:1231) om automatisk databehandling vid taxeringsrevision, m.m. Syftet med lagen var att skydda de personuppgifter som fanns hos den som granskades vid en revision och ge skydd mot att kontrollverksamheten fick en ur integritetssynpunkt olämplig uppläggning. Datainspektionen utövar tillsyn över den granskning som görs vid revision, och myndigheten kan meddela särskilda villkor för denna. Föreskrifter har utfärdats av Datainspektionen och Riksskatteverket.

Personuppgiftslagen har numera ersatt datalagen. Utformningen av vem som är personuppgiftsansvarig enligt personuppgiftslagen skiljer sig från vad som gällde registeransvarig enligt datalagen. Bedömningen är att skattemyndigheten eller tullmyndigheten numera är personuppgiftsansvarig i fråga om de behandlingar som utförs vid revision och annan granskning av ADB-material.

Propositionen

Lagen om automatisk databehandling vid taxeringsrevision m.m. har genom personuppgiftslagens utformning blivit obehövlig och föreslås upphävd. Personuppgiftslagen tillgodoser behovet av att säkerställa ett gott integritetsskydd. Regeringen anser inte att det utöver dessa regler finns behov av särskilda regler för ADB-revision. Det är enligt regeringen inte motiverat att vid behandling av personuppgifter vid revision införa en skyldighet för skattemyndigheterna att ha personuppgiftsombud. En skattemyndighet kommer dock att vara oförhindrad att utse personuppgiftsombud om myndigheten anser att det behövs.

Motionen

I motion 1998/99:Sk14 yrkande 4 av Bo Lundgren m.fl. (m) påtalas att flera remissinstanser, bl.a. Datainspektionen, förordat att skattemyndigheterna skall ha personuppgiftsombud i syfte att säkerställa ett gott integritetsskydd.

Motionärerna delar den uppfattningen och anser att regeringen bör få i uppdrag att återkomma med ett sådant förslag.

1998/99:SkU9

Utskottets ställningstagande

Skatteutskottet instämmer i konstitutionsutskottets bedömning att det saknas behov av att införa en skyldighet att utse personuppgiftsombud. Reglerna i taxeringslagen, tvångsåtgärdslagen och Riksskatteverkets föreskrifter om skydd för ADB-lagrad information och om ADB-säkerhet, tillsammans med personuppgiftslagens bestämmelser, innebär att det inte föreligger någon risk för otillbörligt intrång i den personliga integriteten vid revision eller annan kontroll. Skatteutskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motion Sk14 yrkande 4.

Behandling av känsliga personuppgifter

Propositionen

Personuppgiftslagen innehåller förbud mot behandling av känsliga personuppgifter. Det är uppgifter om ras, etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse, medlemskap i fackförening, hälsa eller sexualliv. I fråga om polisens verksamhet har undantag gjorts från förbudet att behandla känsliga uppgifter. Regeringen föreslår att undantag från förbudet även skall göras vid utredning om skattebrott. Skattemyndigheterna skall således ha möjlighet att behandla känsliga personuppgifter i bl.a. en förundersökning, men inte i underrättelseverksamhet, förutsatt att det är oundgängligen nödvändigt för syftet med behandlingen.

Motionerna

I motion 1998/99:Sk16 yrkande 2 av Mats Odell m.fl. (kd) yrkas av integritetshänsyn avslag på förslaget om undantag från förbudet mot behandling av känsliga personuppgifter. Samma yrkande framförs i motion 1998/99:Sk15 yrkande 3 av Johan Pehrson och Camilla Dahlin-Andersson (fp).

Utskottets ställningstagande

Skatteutskottet delar konstitutionsutskottets bedömning att förslaget rörande behandling av känsliga personuppgifter från integritetssynpunkt är tillräckligt restriktivt. Skatteutskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionerna Sk16 yrkande 2 och Sk15 yrkande 3.

Utlämnande av personuppgifter som behandlas i skattemyndigheternas brottsförebyggande verksamhet

Propositionen

Särskilda bestämmelser om när uppgifter får lämnas ut behövs enligt regeringen bara i fråga om utlämnande för framställning av rättsstatistik och

utlämnande av uppgifter till utlandet. I övrigt skall ett utlämnande bedömas enligt sekretesslagen.

1998/99:SkU9

Motionen

Enligt motion 1998/99:Sk16 yrkande 3 av Mats Odell m.fl. (kd) bör den praktiska tillämpningen av reglerna om utlämnande av personuppgifter noga följas upp och utvärderas.

Utskottets ställningstagande

Skatteutskottet delar konstitutionsutskottets bedömning att det inte finns någon anledning att befara att bestämmelserna i sekretesslagen medför att uppgifter lämnas ut i för stor utsträckning. Skatteutskottet utgår från att regeringen utan något särskilt tillkännagivande av riksdagen följer verksamheten även i detta avseende och tillstyrker med detta regeringens förslag och avstyrker motion Sk16 yrkande 3.

Utvärdering av skattebrottsenheterna

Bakgrund

När skattebrottsenheterna infördes uttalade skatteutskottet (bet. 1997/98: SkU10 s. 21) att man förutsatte att regeringen löpande följde de praktiska erfarenheterna av den nya organisationen och föreslog de förbättringar som kunde komma att behövas.

Motionen

I motion 1998/99:Sk15 yrkande 1 av Johan Pehrson och Camilla Dahlin-Andersson (fp) framhålls att Folkpartiet av rättssäkerhetsskäl var mycket tveksamt till förslaget att införa skattebrottsenheter. Folkpartiet accepterade reformen eftersom regeringens förslag innebar en kraftig begränsning jämfört med Ekobrottsutredningens förslag. Dessutom påtalade skatteutskottet behovet av att regeringen noga följde de praktiska erfarenheterna. Enligt motionen bör regeringen nu skyndsamt redovisa vad som framkommit vid en utvärdering av skattebrottsenheterna.

Utskottets ställningstagande

Skatteutskottet har tidigare betonat vikten av att regeringen löpande följer den organisationsförändring som sker vid skattemyndigheterna genom införandet av skattebrottsenheter. Utskottet räknar med att regeringen i lämpligt sammanhang till riksdagen redovisar erfarenheterna från verksamheten även utan att riksdagen gör en särskild begäran härom. Med detta avstyrks motion Sk15 yrkande 1.

Motionen

I motion 1998/99:Sk15 yrkande 2 av Johan Pehrson och Camilla Dahlin-Andersson (fp) yrkas att skyddet för den enskildes integritet skall ses över av en parlamentarisk kommitté. Motionärerna framhåller att även om det kan antas att skattebrottsenheterna och i enskilda fall även andra myndigheter har behov av en automatiserad behandling av personuppgifter är det tydligt att den totala omfattningen av sådan behandling kränker den enskildes personliga integritet.

Utskottets ställningstagande

Frågor som rör skyddet för den personliga integriteten tillhör konstitutionsutskottets beredningsområde. Enligt vad som framgår av konstitutionsutskottets yttrande i ärendet kommer KU inom kort att i ett särskilt betänkande behandla liknande frågor med anledning av motioner från den allmänna motionstiden 1998. KU förordar att motion Sk15 yrkande 2 avslås i avvaktan på denna behandling. Skatteutskottet delar denna uppfattning och avstyrker motionen i nämnda del.

Lagförslagen

Förutom förslaget till lag om behandlingen av personuppgifter vid skattemyndigheternas medverkan i brottsutredningar föreslår regeringen vissa ändringar i sekretesslagen (1980:100), lagen (1998:620) om belastningsregister, lagen (1998:621) om misstankeregister, lagen (1997:1024) om skattemyndigheters medverkan i brottsutredningar, polisdatalagen (1998:622), förvaltningsprocesslagen (1971:291), lagen (1994:466) om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet och skatteregisterlagen (1980:343). Regeringen föreslår vidare att lagen (1987:1231) om automatisk databehandling vid taxeringsrevision, m.m. upphävs.

Utskottet tillstyrker lagförslagen.

Regeringen föreslår slutligen att riksdagen beslutar att införa en punkt 8 i 9 kap. 17 § sekretesslagen (1980:100) enligt vilken sekretess skall gälla för uppgift om enskilds personliga och ekonomiska förhållanden i register som förs av Riksskatteverket enligt den nya lagen om behandling av personuppgifter vid skattemyndigheters medverkan i brottsutredningar. Utskottet har uppmärksammat att numreringen i 9 kap. 17 § sekretesslagen (i lydelse enligt SFS 1998:1441) har blivit fel. Den felaktiga numreringen framgår av hänvisningen i 7 kap. 18 § sekretesslagen (i lydelse enligt SFS 1998:624). Utskottet föreslår att riksdagen ändrar punkt 7 (Statens biografbyrå) till punkt 5, punkt 5 (polisdatalagen) till punkt 6 och punkt 6 (lagen om misstankeregister) till punkt 7.

Utskottet tillstyrker lagförslaget med denna justering.

Utfärdande av F-skattsedel och startande av företag*Bakgrund*

Reglerna om F-skattsedel infördes den 1 april 1993 (prop. 1991/92:112, bet. SkU29). Skattemyndigheten skall för varje inkomstår utfärda skattsedlar för preliminär skatt, antingen A-skattsedel eller F-skattsedel. Arbets- eller uppdragstagarens skattsedel avgör vem som skall göra preliminärskatteavdrag och betala sociala avgifter. Den som har F-skattsedel betalar själv sin preliminära skatt och sina sociala avgifter. Har mottagaren av ersättning för arbete en A-skattsedel skall i stället den som betalar ut ersättning göra skatteavdrag och betala sociala avgifter. Skattsedeln avgör däremot inte vilket inkomstslag en viss ersättning skall hänföras till vid taxeringen. Skattsedeln avgör inte heller det arbetsrättsliga förhållandet.

En arbetsgrupp inom RSV har i en rapport (1998:4) redovisat resultatet av en kartläggning och analys av praxis i fråga om utfärdande av F-skattsedel. I rapporten föreslås att begreppet näringsverksamhet vidgas till att omfatta personer som, utan att vara inordnade i respektive uppdragsgivares verksamhet, riktar sig till ett flertal uppdragsgivare och har en affärsidé som innebär aktivt sökande av uppdrag på den allmänna marknaden genom annonsering eller dylikt. Utvidgningen föreslås ske genom att begreppet "självständigt bedriven förvärvsverksamhet" i 21 § kommunalskattelagen ändras till "med viss grad av självständighet bedriven förvärvsverksamhet". Arbetsgruppen föreslår vidare att utbildningen av handläggare av F-skattefrågor bör ses över för att åstadkomma en snabb, korrekt och enhetlig bedömning av ansökningarna.

I budgetpropositionen för 1999 (volym 1, avsnitt 8 Skattefrågor, s. 143) redovisar regeringen sin bedömning att definitionen av näringsverksamhet inte bör ändras. De genomförda reformerna avseende förutsättningarna för utfärdande av F-skattsedel respektive förhandsbesked i taxeringsfrågor och de utbildningsinsatser som föreslås i ovan nämnda rapport bör sammantaget resultera i en enhetlig och kompetent handläggning. I propositionen sägs bl.a. att flera remissinstanser framhållit att de tillämpningsproblem som iakttagits inte har sin grund i lagtextens utformning. Även med en ändrad lagtext skulle en prövning behöva göras på grundval av omständigheterna i det enskilda fallet.

Motionerna

I Moderaternas partimotion Sk310 yrkande 7 av Carl Bildt m.fl. förordas en ordning som innebär att F-skattsedel bör tilldelas alla som begär det om det inte är uppenbart att företagssyftet är oseriöst och att en särskild kampanj initieras i syfte att få fler intresserade av att starta företag. Även i motion Sk801 av Göte Jonsson (m) sägs att det måste bli betydligt enklare att få F-skattsedel. Den normala ordningen måste vara att den som vill skall få F-skattsedel snabbt och utan krångel. I motion Sk802 av Inga Berggren (m) föreslås en ordning som innebär att en ansökningsblankett om egen och

förenklad F-skattsedel årligen skall skickas till alla artonåringar. I motion Sk804 av Ingvar Eriksson och Ola Sundell (m) uttrycks besvikelse över att budgetpropositionen inte innehöll förslag om enklare regler för att få F-skattsedel. Riksdagen bör enligt motionen begära förslag från regeringen i frågan. Frågan tas slutligen också upp i motion A215 yrkande 3 av Anne-Katrine Dunker och Patrik Norinder (m). Här anförs att alla som vill skall ha rätt att få F-skattsedel och att det skall räcka med en anmälan till myndigheterna för att starta företag.

I Kristdemokraternas partimotion N330 yrkande 9 av Alf Svensson m.fl. argumenteras likaledes för att alla som vill starta företag och som inte har näringsförbud skall ha rätt att få F-skattsedel. Enligt motionen innebär den praxis som utvecklats i fråga om att få F-skattsedel att alltför många goda affärsidéer stupar redan här.

Även i Folkpartiets partimotioner Sk308 yrkande 14, N332 yrkandena 3, 4 och 8 och A811 yrkande 10 av Lars Leijonborg m.fl. förordas att alla som vill skall få F-skattsedel. Man menar i motionen att regeringen har misslyckats med att åtgärda problemet. Folkpartiet föreslår att ett ”startpaket” för företagare skall finnas tillgängligt på Internet och på alla skatte- och postkontor.

Yrkanden om förenklingar när det gäller tilldelning av F-skattsedel återkommer också i två flerpartimotioner. I motion Sk811 av Kenth Skårvik m.fl. (fp, m, kd, c) vill motionärerna att alla som så önskar skall tilldelas F-skattsedel utan annan prövning än om näringsförbud föreligger.

I motion N326 yrkande 9 av Per Westerberg och Göran Hägglund (m, kd) yrkas att riksdagen skall begära förslag om att F-skattsedel skall tilldelas alla som begär det om inte företagssyftet är oseriöst. Det s.k. självständighetsrevisitetet bör enligt motionen bevakas genom uppföljning i stället för genom restriktivt beviljande av F-skattsedel.

En helt motsatt uppfattning i fråga om tilldelningen av F-skattsedel än som framkommit i de hittills redovisade motionerna finns i motion Sk812 av Ingemar Josefsson (s). Motionären anser att Riksskatteverkets förslag om att utvidga näringsbegreppet inte bör genomföras. Det är nödvändigt att behålla en strikt uppdelning mellan arbetstagare och företagare. Den praxis som utvecklats i fråga om F-skattsedeln innebär ett skydd för de svaga grupperna på arbetsmarknaden. Enligt motionen försöker vissa företag kringgå kollektivavtalen genom att säga upp anställda med uppmaning att återkomma med F-skattsedel.

Utskottets ställningstagande

De regler om F-skattsedel som infördes den 1 april 1993 innebär en betydande förenkling i fråga om betalningsansvaret för skatter och sociala avgifter på ersättningar till uppdragstagare. Anledningen till reformen var att det i vissa fall hade uppkommit osäkerhet om vem som hade betalningsansvaret. Det kunde medföra allvarliga ekonomiska konsekvenser för enskilda personer som, ofta långt efter det att en ersättning hade betalats ut, drabbades av betalningsansvar för arbetsgivaravgifter och preliminär skatt på ersättningen. För att den enskilde skulle slippa att göra en ingående prövning infördes i

stället ordningen att en F-skattsedel kunde utfärdas efter en schablonmässig förhandsbedömning. F-skattsedeln fungerar som ett förhandsbesked från skattemyndigheten om hur den preliminära skatten och socialavgifterna skall betalas.

Efter kritik om att reglerna för utfärdande av F-skattsedlar ibland tolkades för restriktivt, bl.a. på det sättet att verksamhetens karaktär av näringsverksamhet ifrågasattes alltför ofta, mjukades reglerna upp den 1 januari 1998 (prop. 1997/98:33, bet. SkU9) för att göra det lättare för den som startar en verksamhet att få F-skattsedel. Ändringen innebar att det skall kunna räcka med att sökanden lämnar uppgifter som visar att han eller hon har för avsikt att bedriva näringsverksamhet. Vid det tillfället avstyrkte utskottet likartade motionsyrkanden som de nu aktuella. Utskottet ansåg bl.a. att F-skattsedel inte skulle utfärdas utan vidare för alla som ansökte om en sådan. Utskottet vidhåller denna uppfattning och anser att det skulle föra för långt om alla som begär det skulle kunna få en F-skattsedel. Risken för missbruk som omtalas i motion Sk812 talar också starkt för att prövningen om den som söker en F-skattsedel är näringsidkare inte får bli alltför summarisk. Enligt utskottets mening finns det skäl att tro att den uppmjukning av reglerna för F-skattsedel som genomfördes från den 1 januari 1998 kommer att få positiva effekter och att det för närvarande inte finns anledning att överväga ytterligare lättnader.

Utskottet anser att bra och lättillgänglig information för nya småföretagare är en viktig fråga. De förslag om förenklingar och information till nystartade företag som tagits upp i några motioner faller inom ramen för det pågående arbetet i den s.k. förenklingsutredningen (dir. 1996:78 och dir. 1998:4). Detta arbete omfattar bl.a. en utvärdering och förenkling av skattereglerna för enskilda näringsidkare och delägare i handelsbolag. Förslagen i motionerna omfattas också av det arbete för att undanröja onödiga hinder för etablering och tillväxt i småföretag som den nyligen avslutade småföretagardelegationen (dir. 1996:70) utfört. Utskottet delar också finansministerns förhoppning om att de pågående skatteöverläggningarna skulle leda till reformer, däribland förenklingar på skatteområdet (prot. 1998/99:50). Utskottet vill avslutningsvis lyfta fram den resurs som skatteförvaltningen i sammanhanget utgör. Skatteförvaltningen gör olika insatser för att stödja nya företag och informera om skattereglerna. Bl.a. har en verksamhet med skatteinformatörer på skattemyndigheterna initierats runt om i landet. Dessa ordnar bl.a. informationsträffar för nystartade företagare. Skatteförvaltningens servicetelefon är öppen dygnet runt. Skatteinformation för företag finns även på Riksskatteverkets hemsida på Internet. Där finns Riksskatteverkets föreskrifter och rekommendationer liksom deklaraionsupplysningar, nyhetsblad, m.m. tillgängligt med möjlighet att söka i fulltext.

Sammanfattningsvis finner utskottet att frågor om förenklingar för företagare och information till företagare är väl uppmärksammade och att ett tillkännagivande från riksdagen härom är obehövligt. Utskottet avstyrker samtliga motioner inklusive motion Sk812 som får anses tillgodosedd med vad utskottet anfört.

Motionen

I motion Sk809 av Jan Backman (m) anføres att riksdagens förståelse för egenföretagarens skattessituation skulle öka om riksdagsledamöterna får F-skattsedel.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tycker att det är bra om riksdagens ledamöter har goda insikter om företagandets villkor i allmänhet och särskilt om vilka skatteregler som gäller. Det pedagogiska syftet är emellertid inte tillräckligt tungt vägande för att man skall frångå grundläggande regler om vilka som skall beviljas F-skattsedel och tilldela riksdagsledamöterna F-skattsedel enbart på grund av deras riksdagsuppdrag. Utskottet avstyrker därför motion Sk809.

Beräkning av F-skatt*Bakgrund*

En schablonmetod för debitering av F-skatt (tidigare B-skatt) och särskild A-skatt, som innebär att sådana skatter skall debiteras med utgångspunkt från den senast debiterade slutliga skatten, infördes redan år 1954. För närvarande gäller att preliminär F-skatt och särskild A-skatt skall tas ut med ett belopp motsvarande 110 % av den slutliga skatt som påförts den skattskyldige året före inkomståret. Understiger den slutliga skatten den ursprungligen debiterade F-skatten eller särskilda A-skatten skall preliminär skatt i stället tas ut med 105 %. Den nya skattebetalningslagen (prop. 1996/97:100, bet. SkU23), innebar inga ändringar i dessa regler.

Motionen

I motion N238 yrkande 16 av Lennart Daléus m.fl. (c) förordas att den preliminära F-skatten bör sättas till 100 % av föregående års skatt i stället för att som i dag schablonmässigt skrivs upp.

Utskottets ställningstagande

Utskottet avstyrkte ett yrkande om slopande av schablonuppräknningen vid debitering av bl.a. F-skatt i samband med införandet av den nya skattebetalningslagen. Utskottet ansåg att schablondebiteringen gav en förenklad och arbetsbesparande hantering samt att den förväntade ekonomiska utvecklingen inte gav anledning till att ändra procentsatsen. Utskottet ser ingen anledning att ompröva ställningstagandet och avstyrker motion N238 i motsvarande del.

Motionerna

Enligt Centerns partimotion N238 yrkande 15 av Lennart Daléus m.fl. är det inte rimligt att egenföretagare som regel måste anlita expertis för att deklarerera. I motionen föreslås att det införs en förenklad deklaration för egenföretagare utan anställda.

Även Folkpartiet anser att många småföretagare inte klarar att deklarerera själva. I Folkpartiets partimotioner N332 yrkande 2 och A811 yrkande 11 av Lars Leijonborg m.fl. föreslås att det införs en förenklad deklaration för företagare. Enligt motionärerna bör det också bli lättare att registrera företag, t.ex. via Internet. Bokföringsreglerna behöver också förenklas.

Samma uppfattning redovisas i flerpartimotionerna Sk813 av Kenth Skårvik m.fl. (fp, m, kd, c) och N326 yrkande 10 av Per Westerberg och Göran Hägglund (m, kd).

I motion Sk803 av Erik Arthur Egervärn (c) berörs småföretagens kostnader för skriftväxling med skattemyndigheterna. Motionären föreslår att företagens skriftväxling skall få postbefordras utan kostnad alternativt att låta dem göra ett schablonmässigt kostnadsavdrag.

Utskottets ställningstagande

Som utskottet redovisat ovan beträffande F-skattsedlar och startande av företag är förenklingar för företagare en fråga som är uppmärksammas inom Regeringskansliet. Utskottet erinrar om att regeringen har givit en särskild utredare i uppdrag (dir. 1996:78 och dir. 1998:4) att utvärdera och se över regelsystemet för enskilda näringsidkare och delägare i handelsbolag. Förenklingsutredningen skall bl.a. överväga införandet av ett förenklat deklara-tions- och redovisningsförfarande för de allra minsta företagen i fråga om inkomsttaxering och redovisning av mervärdesskatt. Uppdraget innefattar genom tilläggsdirektiven också frågan om införandet av ett förenklat redovisningsförfarande även i redovisningslagstiftningen. Arbetet skall vara avslutat den 31 december 1999. Utskottet anser det inte lämpligt att föregripa det pågående utredningsarbetet på området utan avstyrker samtliga berörda motioner.

Revisionsregler och skattetillegg*Bakgrund*

Den 1 november 1997 (prop. 1996/97:100, bet. SkU23) ändrades revisionsreglerna i syfte att effektivisera skattekontrollen. Förslaget grundade sig på Skatteflyktskommitténs betänkande (SOU 1996:79). Ändringarna innebär att revision kan ske löpande och hos tredje man. Vidare får kassakontroll, lagerinventering och liknande fysisk kontroll företas i form av s.k. överraskningsrevisioner. Reglerna för tullrevision ändrades på motsvarande sätt.

I motion Sk808 yrkandena 1, 2 och 3 av Bo Lundgren m.fl. (m) föreslås av integritets- och rättssäkerhetsskäl att riksdagen från den 1 januari 1999 skall återinföra de regler för skatterevision som gällde för lagändringen 1997. Det gäller reglerna om tredjemansrevision, revision under löpande period, under rättelse om revision, tredjemansföreläggande. Enligt motionen skall reglerna om tullrevision utformas på samma sätt som reglerna för skatterevision. Det innebär att tredjemansrevision, revision under löpande år och överraskningsrevision inte skall få förekomma vid tullrevision. Motionärerna föreslår slutligen att reglerna om skattetillägg blir föremål för utredning och att riksdagen beslutar att avskaffa skattetillägg avseende periodiseringsfel vid såväl direkt som indirekt skatt.

Utskottets ställningstagande

I samband med behandlingen av det förslag som ledde till att den nu gällande ordningen antogs betonade skatteutskottet både den skattskyldiges rimliga krav på rättssäkerhet och integritet och att skattemyndigheterna fick lämpliga resurser, befogenheter och kontrollinstrument till sitt förfogande. Utskottet ansåg vidare att av effektivitetsskäl möjligheten till tredjemansrevision borde återinföras. Vid misstanke om skalbolagstransaktioner och bolagsplundringar borde enligt utskottet skattemyndigheterna kunna säkra uppgifter ur räkenskaperna innan bolaget töms eller säljs till en s.k. målvakt. Skattemyndigheterna borde också kunna göra iakttagelser av aktuella förhållanden i svårkontrollerad affärsverksamhet som riktar sig till enskilda konsumenter och där kvitto ej efterfrågas. Dessa omständigheter talade enligt utskottet för att skattemyndigheterna även borde få en möjlighet att företa revision av löpande period. Slutligen ansåg utskottet att s.k. överraskningsrevisioner måste kunna tillgripas i vissa särskilda fall, t.ex. för kassakontroll, lagerinventering och liknande. Utskottets bedömningar står sig alltså, och utskottet avstyrker motion Sk808 i motsvarande del.

Regeringen tillkallade i april 1998 en särskild utredare (dir. 1998:34) för att se över skattetilläggsinstitutet. Redovisning av uppdraget skall ske före utgången av år 1999. Utskottet anser att det inte är lämpligt att föregripa utredningens arbete och avstyrker motion Sk808 även i den delen.

Åtgärder mot ekonomisk brottslighet

Motionen

I motion Sk814 av Ingemar Josefsson och Sylvia Lindgren (s) föreslås att licensavgifter bör prövas inom speciella branscher som ett sätt att bekämpa undandragandet av skatter och avgifter. Enligt motionärerna undergrävs solidariteten i samhället om företag undandrar sig skatter och sociala avgifter och välfärdens finansiering läggs på dem som inte vill eller inte kan fuska. Branschsaneringsutredningens förslag om införandet av en licensavgift, dvs. en miniminivå på de belopp som skall betalas i skatt, bör prövas.

Som redovisas i motionen har förslag om s.k. licensavgifter lagts fram av den s.k. Branschsaneringsutredningen (SOU 1996:17 och SOU 1997:111). Från Regeringskansliet har utskottet inhämtat att det för närvarande inte är aktuellt att föra fram förslaget om licensavgifter till riksdagen. Remissinstanserna var övervägande negativa till förslaget. Kritiken avsåg bl.a. att utredningens förslag inte skulle ha någon egentlig effekt på skatteundandragandet. Det kunde enligt kritiken förväntas en anpassning i de branscher där fusk förekommer så att miniminivån också blev ett tak för skatteinbetalningarna. Systemet ansågs vidare krångligt genom att det skulle fungera parallellt med det ordinarie skattesystemet och förutsatte ett avräkningsförfarande. Slutligen skulle förslaget onödigtvis peka ut hela branscher som skattefuskare, vilket skulle drabba även seriösa företagare inom branschen. Utskottet kan mot bakgrund av det anförda inte ställa sig bakom motionärernas förslag om ett tillkännagivande till riksdagen i frågan utan avstyrker motion Sk814.

Taxeringsnämnderna

Gällande ordning

Beslut i ett taxeringsärende fattas enligt taxeringslagen av behörig skattemyndighet. Vissa ärenden avgörs i skattenämnd. Skattenämnden består av ordförande, vice ordförande och övriga ledamöter. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer fastställer hur många övriga ledamöter i skattenämnden som skall finnas vid varje skattekontor. Skattenämnden är enligt 2 kap. 7 § taxeringslagen beslutsför när ordförande eller vice ordförande och fyra övriga ledamöter är närvarande. Fler än fem övriga ledamöter får inte delta i behandlingen av ett ärende.

Motionen

I motion Sk815 av Henrik Landerholm (m) anför kritik mot sammansättningen av skattenämnderna som för närvarande består av 15 ledamöter varav fem kallas till tjänstgöring då nämnden sammanträder. Enligt motionen ger denna ordning utrymme för onödigt godtycke vid kallandet av tjänstgörande. Motionären föreslår ett system där fem ledamöter väljs till ordinarie ledamöter och fem till suppleanter.

Utskottets ställningstagande

Utskottet som behandlat motsvarande yrkande under tidigare riksmöten (bet. 1996/97:SkU1 s. 12) bedömer alltjämt att motionärens farhågor för godtycke är överdrivna och att det i motionen inte lagts fram någon omständighet som motiverar några ändringar i nämndemannaorganisationen. Såvitt utskottet erfarit har Finansdepartementet nyligen remitterat en promemoria med förslag som syftar till att minska problemen med inställda sammanträden och leda till snabbare och billigare handläggning. Utskottet utgår från att Finansdepartementet eller Riksskatteverket vid behov – dvs. om man finner att

organisatoriska problem föreligger i den fråga motionären berör – tar de initiativ som kan anses påkallade. Med detta avstyrker utskottet motionen.

1998/99:SkU9

Uppgift om skatt på lönebesked

Gällande bestämmelser m.m.

För myndigheter infördes genom SFS 1994:82 en särskild bestämmelse i förordningen (1969:54) om beräkning och redovisning av lönekostnads- pålägg, 3 a §, om att bl.a. sociala kostnader bestående av lönekostnads- pålägg och avgift för kompletterande ålderspension skulle redovisas på lönebeske- det. Bestämmelsen trädde i kraft den 1 juni 1994, ändrades genom SFS 1995:901 och upphävdes den 1 april 1996 genom SFS 1996:40. För privata arbetsgivare fanns ingen direkt motsvarighet. Däremot fanns det i upp- bördslagen en bestämmelse i 43 § som infördes genom SFS 1993:1444 (prop. 1993/94:80, bet. 1993/94:AU6) om att det på lönebeskedet skulle anges hur stor del som avsåg allmän sjukförsäkringsavgift och allmän avgift för finansiering av kontantförmåner vid arbetslöshet. Sedermera ändrades bestämmelsen till allmänna egenavgifter. Den fördes dock inte över till skattebetalningslagen och har därför numera upphört att gälla.

Motionerna

I motion Sk659 av Berit Adolfsson och Inger René (m) förespråkas att alla skatter på inkomster öppet redovisas för svenska löntagare på lönebesked och inkomstuppgifter.

Även i motion Sk660 av Jan Backman (m) talas om att synliggöra de skatter som betalas, och bl.a. föreslås att den som betalar lön eller annan ersättning skall vara skyldig att redovisa vilka arbetsgivaravgifter och skatter som man dessutom betalar.

I motionerna Sf215 av Anna Lilliehöök (m) och Sf258 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m) föreslås att statliga arbetsgivare skall vara skyldiga att på lönebeskedet redovisa arbetsgivaravgifter, löneskatter och andra avgifter.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller (jfr bet. 1997/98:SkU19 s. 25) sin tidigare redovisade uppfattning att det inte finns någon anledning att införa ett obligatoriskt uppgiftslämnande för arbetsgivarna, vare sig de är offentliga eller privata, och belasta dem med det merarbete och kostnader ett sådant uppgiftsläm- nande medför. Strävandena bör tvärtom vara att så långt som möjligt begränsa arbetsgivarnas uppgiftsskyldighet. En ordning med redovisning av skatter och avgifter på t.ex. lönebesked kan leda till otydligheter och miss- förstånd. När det gäller inkomstskatt kan exempelvis en arbetsgivare endast ange den preliminära skatten på lönebeskedet och kontrolluppgifter. Arbets- givaren vet nämligen inte hur stor den slutliga skatten blir. Givetvis står det arbetsgivarna fritt att lämna den begärda informationen på lönebeskeden till de anställda, men då som en frivillig seviceåtgärd. Enligt vad utskottet

känner till är en sådan ordning, som relativt lätt kan programmeras in i företagets ADB-rutiner vid löneutbetalning, numera mycket vanlig. Med det anförda avstyrker utskottet motionsyrkandena.

Preliminärskatteavdrag

Motionen

I motion Sk816 av Nils-Göran Holmqvist m.fl. (s) påtalas problem med att det är vanligt att sjukskrivna och pensionärer med ersättning från försäkringskassan får kvarskatt. Dessa människor har svårt att ekonomiskt klara en kvarskatt som blir följd av att försäkringskassan drar för lite preliminärskatt.

Utskottets ställningstagande

Reglerna om skatteavdrag måste av administrativa skäl bygga på schabloner. Nuvarande regler medför att skatteavdraget ofta blir för lågt när ersättning avseende en och samma månad betalas ut av både arbetsgivare och försäkringskassa. Problemet hänger samman med att den ene utbetalaren inte vet vad den andre utbetalaren kommer att betala ut eller har betalat ut. Utskottet bedömer att de problem som motionärerna tar upp till stor del är individuella och därmed svåra att lösa med generella regler. Utskottet vill dock peka på att det är möjligt för den som vill undvika kvarskatt att begära ett större preliminärskatteavdrag än som skulle bli fallet med avdrag enligt tabell.

Deklarationstidpunkt

Gällande bestämmelser

Enligt 2 kap. 28 § lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter skall förenklad självdeklaration lämnas senast den 2 maj under taxeringsåret. Särskild självdeklaration skall normalt lämnas senast den 31 mars under taxeringsåret.

Motionen

I motion Sk805 yrkande 1 av Marie Engström m.fl. (v) föreslås att sista inlämningsdag för förenklad deklaration bör vara den 31 mars under taxeringsåret.

Utskottets ställningstagande

Skattekontrollutredningen har i sitt slutbetänkande bl.a. föreslagit att den 2 maj taxeringsåret blir en gemensam deklarationsdag för alla deklarationskyldiga, såväl fysiska som juridiska personer. Utredningens förslag, som alltså går i en annan riktning än vad motionären föreslagit, övervägs för närvarande inom Regeringskansliet. Utskottet anser det inte lämpligt att

Avgift vid försenad deklaration

Gällande ordning

Enligt 15 kap. 6 § skattebetalningslagen (1997:483) tas förseningsavgift ut med 1 000 kr om den som är skyldig att lämna skattedeklaration eller en periodisk sammanställning inte gjort det inom föreskriven tid.

Motionen

I motion N326 yrkande 33 av Per Westerberg och Göran Hägglund (m, kd) anförs att det är oskäligt att förseningsavgiften är lika stor oberoende av förseningens längd och vilka belopp som deklarerats. Avgiften vid försenad deklaration bör därför slopas.

Utskottets ställningstagande

När förseningsavgiften infördes uttalade utskottet att en avgift behövdes för att redovisningshandlingarna skall komma in i rätt tid och skattemyndigheterna kunna göra en snabb och korrekt avstämning av skattekontona. Utskottet ansåg också att förseningsavgiften av praktiska skäl borde ges en lättillämpad utformning, vilket en avgift med ett fast belopp hade (bet. 1996/97:SkU23). Utskottet vidhåller denna uppfattning och avstyrker motion N326 i motsvarande del.

Skattebetalningsdag

Gällande ordning

Enligt 16 kap. 3 § skattebetalningslagen gäller att skatten anses betald den dag betalningen bokförts på skattemyndighetens konto. Före skattereformen gällde att skatten ansågs betald den dag inbetalning skedde.

Motionen

I motion N238 yrkande 5 av Lennart Daléus m.fl. (c) begärs ett tillkännagivande om att skatten skall anses betald den dag inbetalning skett.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har behandlat och avstyrkt motsvarande yrkande i sina av riksdagen godkända betänkanden 1996/97:SkU23 och 1997/98:SkU24. Utskottet vidhåller uppfattningen vad gäller skattebetalningsdag – dvs. vid vilken tidpunkt en skattebetalning skall anses ha skett – att det är en fördel att ha en ordning på skatteområdet som stämmer överens med civilrättsliga principer och hur betalningar görs i andra sammanhang. Till saken hör också att det

numera införts möjligheter som inte fanns innan att betala skatten genom bankgiro. Härigenom har tidsåtgången minskat för den som föredrar denna betalningsform. Därmed avstyrks motion N238 i motsvarande del.

Inbetalning av kvarskatt

Gällande bestämmelser m.m.

Enligt 16 kap. 6 § första stycket skattebetalningslagen (1997:483) skall obetald slutlig skatt betalas senast den förfallodag som infaller närmast efter det att 90 dagar har gått från den dag då ett grundläggande beslut om slutlig skatt fattades. Enligt andra stycket samma paragraf är motsvarande frist beträffande skatt som har bestämts genom omprövningsbeslut 30 dagar. Det ankommer på den skattskyldige själv att betala in obetald slutlig skatt. Arbetsgivarens tidigare medverkan i betalningen av kvarstående skatt slopades i och med införandet av den nya skattebetalningslagen (prop. 1996/97:100 s. 358 f. bet. SkU23 s. 234–235).

Motionen

I motion Sk805 yrkandena 2 och 3 av Marie Engström m.fl. (v) begärs förslag om ett återinförande av den tidigare betalningstiden för kvarskatten, liksom skyldigheten för arbetsgivaren att betala in den anställdes kvarskatt. Den nuvarande ordningen ställer enligt motionärernas mening till problem speciellt för barnfamiljer, då slutet av året oftast innebär stora påfrestningar för familjeekonomin.

Utskottets ställningstagande

Mot bakgrund av att kvarskatterna under 1990-talet fortlöpande har minskat och att de skattskyldiga med förenklad deklaration numera redan på den förtryckta deklaraionsblanketten får tydligt besked om sina skatteförhållanden anser utskottet att det inte finns något skäl att ånyo pålägga arbetsgivarna skyldigheten att betala in de anställdas kvarskatter. Ett återinförande av denna skyldighet skulle dessutom passa dåligt in i skattekontosystemet och ge upphov till administrativt merarbete. Liksom tidigare anser utskottet att betalningsfristen på 90 dagar i normalfallet är väl avvägd. Utskottet avstyrker följaktligen motionen i nu behandlade delar.

Dröjsmålsränta i skattemål

Gällande bestämmelser

I samband med införandet av skattekontosystemet avskaffades de tidigare pålagorna dröjsmålsavgift, respitränta och diverse andra ränteformer. I stället infördes i 19 kap. 4–11 §§ skattebetalningslagen (1997:483) en enhetlig kostnadsränta på tre olika nivåer beroende på dels det bristande beloppets storlek, dels hur lång tid det dröjt med betalningen.

I motion Sk810 av Kerstin Heinemann m.fl. (fp, m, kd, c) föreslås att om skattemyndigheten ifrågasätter en deklARATION bör möjligheten att ta ut dröjsmålsränta på i efterhand påfordrad skatt begränsas till ett år.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har behandlat motsvarande yrkande under tidigare riksmöten (jfr bet. 1997/98:SkU19 s. 23). Utskottet vidhåller sin tidigare ståndpunkt att en sådan begränsning av räntepåföringen bakåt i tiden som föreslås i motionen skulle strida mot själva syftet med räntepåföringen, som är att fungera som en påtryckning att betala skatten i rätt tid. Även av kredit- och rättviseskäl bör en sådan begränsning som föreslås i motionen inte komma i fråga. Mot bakgrund av vad nu anförts avstyrker utskottet motion Sk810.

Avdrag för kostnader för fullgörande av uppdraget som riksdagsledamot

Bakgrund m.m.

En riksdagsledamot kan enligt kommunalskattelagen yrka avdrag för de särskilda omkostnader som uppdraget för med sig och som inte täcks av resekostnads- och traktamentsersättning. Avdragen skall på skattemyndighetens begäran kunna styrkas med kvitton. Riksdagen (bet. 1988/89:KU39) uttalade våren 1989 i samband med ett ställningstagande om ökat ekonomiskt stöd till riksdagens ledamöter angelägenheten av att skattemyndigheterna för att åstadkomma största möjliga rättvisa och likformighet vid riksdagsledamöternas taxeringar behandlar ledamöterna mer likvärdigt när det gäller avdrag för kostnader för riksdagsuppdraget.

Motionen

I motion K263 av Jan Backman (m) påtalas att sedan riksdagen senast uttalade sig i frågan om riksdagsledamöternas taxeringar har ledamöternas ersättningar ändrats, skatteförvaltningen omorganiserats och mediernas intresse ökat. Likformigheten är viktig och frågan vad som kan vara avdragsgilla kostnader bör belysas från den utveckling som skett i samhället. Riksdagen bör uppdraga åt förvaltningsstyrelsen att lägga fram förslag till uttalande om riksdagsledamöternas avdragsrätt.

Utskottets ställningstagande

Det riksdagsuttalande våren 1989 som motionären refererar till gjordes enligt utskottets mening vid en tidpunkt, då behovet av vägledning beträffande vilka kostnader för riksdagsuppdraget som var avdragsgilla var betydligt större än vad som är fallet i dag. Regeringsrätten hade vid tillfället relativt nyligen i en dom (RÅ 1986 ref. 130), vilken refereras i konstitutionsutskottets betänkande, fastslagit att ett uppdrag som riksdagsledamot omfattade inte

bara arbetet som utförs i samband med riksdagens verksamhet i formell mening utan också utanför riksdagen, i den egna valkretsen, i partiorganisationen samt i samband med kontaktverksamhet med enskilda och organisationer. Genom flera regeringsrättsavgöranden är osäkerheten om ledamöternas kostnadsavdrag i dag avsevärt mindre. Riksdagens förvaltningskontor sammanställer som service till ledamöterna information om vilka kostnader för uppdraget som är avdragsgilla.

Det är enligt utskottet främst olikheter i skattemyndigheternas hantering av riksdagsledamöternas kostnadsersättning som påtalats under senare tid. Vissa skattemyndigheter godtar kostnadsavdrag upp till kostnadsersättningens belopp utan att ledamöten behöver visa kvitto. Andra myndigheter kräver att ledamöterna verifierar samtliga avdrag. De nämnda förhållandena är enligt utskottets bedömning väl kända i skatteförvaltningen och bör lösas utan riksdagens inblandning.

Sammanfattningsvis finns enligt utskottets mening inget behov av ett sådant uttalande från riksdagen som förespråkas i motionen. Den avstyrks därför.

Folkbokföring av barn

Gällande ordning m.m.

Huvudregeln i 6 kap. 13 § föräldrabalken är att vårdnadshavarna endast gemensamt kan företräda barnet. Enligt 30 § folkbokföringslagen åligger det följaktligen båda vårdnadshavarna att anmäla flyttning av barnet. Riksdagen antog hösten 1997 en proposition om folkbokföringslagens överklaganderegler (prop. 1997/98:9, bet. SkU5) som även berörde frågan om folkbokföringen av barn. Propositionen innebar att en vårdnadshavare inte skulle ges rätt att mot den andre vårdnadshavarens vilja överklaga ett beslut som rör barnets folkbokföring. Frågan om barns folkbokföring ansågs inte vara så särpräglad att det fanns skäl att göra undantag från huvudregeln i föräldrabalken.

Motionen

I motion Sk902 av Tanja Linderborg m.fl. (v) föreslås en lagändring på så sätt att en förälder vid gemensam vårdnad skall ha rätt att överklaga eller begära ändring av barnets folkbokföring även när den andra föräldern är nöjd med beslutet.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening skulle det innebära avsevärda svårigheter med överklaganderätt för föräldrarna var för sig. Barnets talan skulle kunna komma att skifta beroende på vem av föräldrarna som för talan. I dag gäller vidare att en flyttningsanmälan alltid skall göras av båda vårdnadshavarna gemensamt. Ett införande av en sådan överklagandemöjlighet som motionären föreslår borde också medföra att dessa regler ändras så att flyttningsanmälan för barnet kan

göras av vårdnadshavarna var för sig. Utskottet ställer sig mycket tveksamt till en sådan ordning eftersom det är en stor risk för motstridiga flyttningsanmälningar. Utskottet vill framhålla att bosättningen alltid skall bedömas efter de faktiska omständigheterna. När föräldrar är oeniga om barnets bosättning har vardera föräldern alltid möjlighet att förse skattemyndigheten med den information som vederbörande anser relevant för prövningen. Med det anförda avstyrker utskottet motion Sk902.

Folkbokföring av studerande

Gällande ordning

En elev under 18 år som har sitt egentliga hemvist tillsammans med föräldrar eller andra anhöriga anses bosatt där även om han eller hon på grund av skolgången regelmässigt tillbringar sin dygnsvila på annan fastighet (11 §). Detsamma gäller elev som fyllt 18 år så länge studierna avser grund- eller gymnasieskola eller motsvarande. En vuxen studerande skall folkbokföras där han regelmässigt tillbringar sin dygnsvila enligt samma regler som gäller för andra vuxna. Om den studerande veckopendlar till studieorten och därigenom anses ha dubbel bosättning skall han vara folkbokförd där han med hänsyn till övriga omständigheter får anses ha sin egentliga hemvist.

Motionen

I motion Sk901 av Viviann Gerdin (c) föreslås att studerande själva skall få avgöra folkbokföringsort med hänsyn till sina privata förhållanden.

Utskottets ställningstagande

Folkbokföringen skall bedömas efter de faktiska omständigheterna. Någon valfrihet i fråga om var en person skall vara folkbokförd finns med några få undantag inte. Tillräckliga skäl att utöka detta undantag med studerande föreligger enligt utskottets uppfattning inte. Motionen avstyrks därför.

Översyn av folkbokföringen

Motionen

I motion Sk903 yrkande 1 av Rune Berglund och Berit Andnor (s) anförs att det behövs en översyn av folkbokföringslagen för att utröna om det går att skapa klara regler och möjligheter för kommuner och myndigheter att övervaka och beivra uppenbart missbruk av folkbokföringen.

Utskottets ställningstagande

Kommuner och landsting har i dag en skyldighet att underrätta skattemyndigheten om det finns anledning att anta att någon har fel adress i folkbokföringen. Dessa uppgifter ligger till grund för bosättningskontroll. Inom skatteförvaltningen pågår för närvarande ett projekt för förbättrad bosättnings-

kontroll inom folkbokföringsverksamheten. Målet för projektet är att stärka kontrollfunktionen och skapa underlag för effektivare metoder för kontrollen. En fråga som prioriteras är samarbetet med andra myndigheter. Utskottet anser mot den anförda bakgrunden att det för närvarande inte finns anledning att göra en sådan översyn som begärs i motionen. Motionen avstyrks därmed.

Folkbokföringsdag

Bakgrund

Den 1 november var tidigare mantalsskrivningsdag. I och med den nya folkbokföringslagen avskaffades mantalsskrivningen och ersattes av begreppet folkbokföring. Folkbokföring sker löpande under året och någon viss folkbokföringsdag finns inte. Som huvudregel gäller vid flyttning den nya folkbokföringen fr.o.m. flyttningens dag. Något skäl att ha en viss folkbokföringsdag finns inte för folkbokföringsverksamheten. Det finns dock fortfarande i t.ex. kommunalskattelagen och lagen om allmän försäkring kvar vissa bestämmelser som tar sikte på folkbokföringen den 1 november.

Motionen

I motion Sk903 yrkande 2 av Rune Berglund och Berit Andnor (s) anförs att det finns anledning att utreda frågan om huruvida folkbokföringsdag skall vara den 1 januari i fortsättningen. Skälen för att ha den 1 november som folkbokföringsdag existerar enligt motionärerna inte längre.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har under flera år avstyrkt motsvarande yrkanden – senast i det av riksdagen godkända betänkandet 1997/98:SkU5. Utskottet har framhållit att mantalsskrivningsdagen avskaffades med den nya folkbokföringslagen. Det finns ingen folkbokföringsdag, även om det i vissa lagar finns kvar bestämmelser som tar sikte på folkbokföringen den 1 november. Utskottet gör inte nu någon annan bedömning och avstyrker motion Sk903 i motsvarande del.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *behandling av personuppgifter i skattemyndigheternas brottsutredande verksamhet*

att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:34 i denna del samt med avslag på motionerna 1998/99:Sk14 yrkandena 1–3 och 1998/99:Sk16 yrkande 1 godtar regeringens förslag,

res. 1(m) - delvis

2. beträffande *personuppgiftsombud vid ADB-revision*

att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:34 i denna del samt med avslag på motion 1998/99:Sk14 yrkande 4 godtar regeringens förslag,

res. 2 (m)

3. beträffande *behandling av känsliga personuppgifter*
att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:34 i denna del samt med avslag på motionerna 1998/99:Sk16 yrkande 2 och 1998/99:Sk15 yrkande 3 godtar regeringens förslag,

res. 3 (kd) - delvis

4. beträffande *utlämnande av personuppgifter som behandlas i skattemyndigheternas brottsförebyggande verksamhet*
att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:34 i denna del samt med avslag på motion 1998/99:Sk16 yrkande 3 godtar regeringens förslag,

res. 4 (kd)

5. beträffande *utvärdering av skattebrottsenheterna*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Sk15 yrkande 1,

6. beträffande *övergripande utredning om den personliga integriteten*

att riksdagen avslår motion 1998/99:Sk15 yrkande 2,

7. beträffande *lagförslagen*

att riksdagen till följd av vad ovan anförts och hemställts

dels antar de i proposition 1998/99:34 framlagda förslagen till

1. lag om behandling av personuppgifter vid skattemyndigheters medverkan i brottsutredningar,

2. lag om ändring i lagen (1998:620) om belastningsregister,

3. lag om ändring i lagen (1998:621) om misstankeregister,

4. lag om ändring i lagen (1998:624) om ändring i sekretesslagen (1998:100),

5. lag om ändring i lagen (1997:1024) om skattemyndigheters medverkan i brottsutredningar,

6. lag om ändring i polisdatalagen (1998:622),

7. lag om upphävande av lagen (1987:1231) om automatisk databehandling vid taxeringsrevision, m.m.,

8. lag om ändring i förvaltningsprocesslagen (1971:291),

9. lag om ändring i lagen (1994:466) om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet,

10. lag om ändring i skatteregisterlagen (1980:343),

dels antar det i proposition 1998/99:34 framlagda förslaget till lag om ändring i lagen (1998:1441) om ändring i lagen (1998:624) om ändring i sekretesslagen (1980:100) med följande ändring i 9 kap. 17 §:

9 kap.
17 §

Sekretess gäller för uppgift om enskilds personliga och ekonomiska förhållanden, om inte annat följer av 18 §

1. i utredning enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål,
2. i angelägenhet, som avser användning av tvångsmedel i sådant mål eller i annan verksamhet för att förebygga brott,
3. i angelägenhet som avser registerkontroll och särskild personutredning enligt säkerhetsskyddslagen (1996:627),
4. i åklagarmyndighets, polismyndighets, skattemyndighets, Statens kriminaltekniska laboratoriums, tullmyndighets eller kustbevakningens verksamhet i övrigt för att förebygga, uppdaga, utreda eller beivra brott,
5. i register som förs av Rikspolisstyrelsen enligt polisdatalagen (1998:622) eller som annars behandlas där med stöd av samma lag,
6. i register som förs enligt lagen (1998:621) om misstankeregister,
7. i Statens biografbyrås verksamhet att biträda Justitiekanslern, allmän åklagare eller polismyndighet i brottmål,
8. i register som förs av Riksskatteverket enligt lagen (1999:000) om behandling av personuppgifter vid skattemyndigheters medverkan i brottsutredningar eller som annars behandlas där med stöd av samma lag, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon honom närstående lider skada eller men.

Sekretess gäller i verksamhet, som avses i första stycket, för anmälan eller utsaga från enskild, om det kan antas att fara uppkommer för att någon utsätts för våld eller annat allvarligt men om uppgiften röjs.

Utän hinder av sekretessen får uppgift lämnas till enskild enligt vad som föreskrivs i den särskilda lagstiftningen om unga lagöverträdare och i säkerhetsskyddslagen (1996:627) samt i förordning som har stöd i denna lag. Utän hinder av sekretessen får uppgift vidare lämnas ut enligt vad som föreskrivs i lagen (1998:621) om misstankeregister, polisdatalagen (1998:622) och lagen (1999:000) om behandling av personuppgifter vid skattemyndigheters medverkan i brottsutredningar samt i förordningar som har stöd i dessa lagar.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretess i högst sjuttio år.

res. 1 (m) - delvis

res. 3 (kd) - delvis

8. beträffande *utfärdande av F-skattsedel och startande av företag* att riksdagen avslår motionerna 1998/99:Sk310 yrkande 7, 1998/99:Sk801, 1998/99:Sk802, 1998/99:Sk804, 1998/99:A215 yrkande 3, 1998/99:N330 yrkande 9, 1998/99:Sk308 yrkande 14, 1998/99:N332 yrkandena 3, 4 och 8, 1998/99:A811 yrkande 10, 1998/99:Sk811, 1998/99:N326 yrkande 9 och 1998/99:Sk812,

res. 5 (m, kd)

9. beträffande *F-skattsedel till riksdagsledamöter* att riksdagen avslår motion 1998/99:Sk809,

10. beträffande *beräkning av F-skatt*
att riksdagen avslår motion 1998/99:N238 yrkande 16,
res. 6 (m, kd, c)
11. beträffande *förenklad bokföring och deklaration m.m.*
att riksdagen avslår motionerna 1998/99:N238 yrkande 15,
1998/99:N332 yrkande 2, 1998/99:A811 yrkande 11, 1998/99:Sk813,
1998/99:N326 yrkande 10 och 1998/99:Sk803,
res. 7 (m)
res. 8 (kd, c)
12. beträffande *revisionsregler och skattetillägg*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Sk808 yrkandena 1–3,
res. 9 (m)
13. beträffande *åtgärder mot ekonomisk brottslighet*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Sk814,
14. beträffande *taxeringsnämnderna*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Sk815,
res. 10 (m)
15. beträffande *uppgift om skatt på lönebesked*
att riksdagen avslår motionerna 1998/99:Sk659, 1998/99:Sk660,
1998/99:Sf215 och 1998/99:Sf258,
res. 11 (m)
16. beträffande *preliminärskatteavdrag*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Sk816,
17. beträffande *deklarationstidpunkt*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Sk805 yrkande 1,
res. 12 (v)
18. beträffande *avgift vid försenad deklaration*
att riksdagen avslår motion 1998/99:N326 yrkande 33,
19. beträffande *skattebetalningsdag*
att riksdagen avslår motion 1998/99:N238 yrkande 5,
res. 13 (m, kd, c)
20. beträffande *inbetalning av kvarskatt*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Sk805 yrkandena 2 och 3,
res. 14 (v)
21. beträffande *dröjsmålsränta i skattemål*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Sk810,
res. 15 (m, kd)
22. beträffande *avdrag för kostnader för fullgörande av uipdraget
som riksdagledamot*
att riksdagen avslår motion 1998/99:K263,
23. beträffande *folkbokföring av barn*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Sk902,
24. beträffande *folkbokföring av studerande*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Sk901,
25. beträffande *översyn av folkbokföringen*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Sk903 yrkande 1,
26. beträffande *folkbokföringsdag*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Sk903 yrkande 2.

På skatteutskottets vägnar

Arne Kjörnsberg

I beslutet har deltagit: Arne Kjörnsberg (s), Bo Lundgren (m), Lisbeth Staaf-Igelström (s), Per Rosengren (v), Holger Gustafsson (kd), Carl Fredrik Graf (m), Per Erik Granström (s), Carl Erik Hedlund (m), Ulla Wester (s), Lena Sandlin (s), Marie Engström (v), Helena Höij (kd), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Yvonne Ruwaida (mp), Rolf Kenneryd (c) och Lars U Granberg (s).

Reservationer

1. Behandling av personuppgifter i skattemyndigheternas brottsutredande verksamhet (mom. 1 och mom. 7 i motsvarande del) – m

Bo Lundgren (m), Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m) och Marietta de Pourbaix-Lundin (m) har

dels anfört följande:

Enligt Moderata samlingspartiets mening skall skattebrott som all annan brottslighet bekämpas så effektivt som möjligt men inte på bekostnad av grundläggande rättssäkerhetskrav. Det är väsentligt att gränslinjen mellan fiskal verksamhet och brottsutredande verksamhet upprätthålls. Det framstår för oss som främmande att låta viss typ av brottslighet utredas och bekämpas utanför det ordinarie rättssystemet. Vi motsatte oss därför inrättandet av särskilda skattebrottsenheter hos skattemyndigheterna. Av hänsyn till den personliga integriteten avvisar vi nu också regeringens förslag till lag om behandling av personuppgifter i skattemyndigheternas brottsutredande verksamhet. Förslaget innebär bl.a. att skattemyndigheterna i underrättelseverksamhet skall behandla personuppgifter beträffande personer som det inte föreligger någon brottsmisstanke mot. Vi motsätter oss detta liksom vi tidigare av integritetsskäl motsatte oss att polisen och tullen skulle få sådana möjligheter. Orsaken till att utredningar om ekonomiska brott många gånger är bristfälliga är som regel brist på resurser och kompetens. I Moderaternas budgetalternativ tillfördes domstols- och åklagarväsendet ökade resurser för att bl.a. möjliggöra rekrytering av fler åklagare och anlitande av särskild expertis på konsultbasis. Utöver denna resursförstärkning förordar vi att initiativ snarast tas till en översyn av skattelagstiftningen i förenklande och brottsförebyggande syfte. Översynen bör också innefatta en analys av skattenivåernas betydelse för skattebrottsutvecklingen.

dels vid moment 1 och moment 7 i motsvarande del hemställt:

1. beträffande *behandling av personuppgifter i skattemyndigheternas brottsutredande verksamhet*

att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Sk14 yrkandena 1–3 och med anledning av motion 1998/99:Sk16 yrkande 1 avslår proposition 1998/99:34 i denna del och som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts,

7. beträffande *lagförslagen* i motsvarande del

att riksdagen till följd härav avslår de vid propositionen fogade förslagen till

1. lag om behandling av personuppgifter vid skattemyndigheters medverkan i brottsutredningar,

2. lag om ändring i lagen (1998:620) om belastningsregister,

3. lag om ändring i lagen (1998:621) om misstankeregister,

4. lag om ändring i lagen (1998:624) om ändring i sekretesslagen (1998:100),

5. lag om ändring i lagen (1999:000) om ändring i lagen (1998:624) om ändring i sekretesslagen (1980:100),

6. lag om ändring i lagen (1997:1024) om skattemyndigheters medverkan i brottsutredningar,

7. lag om ändring i polisdatalagen (1998:622).

2. Personuppgiftsombud vid ADB-revision (mom. 2) – m

Bo Lundgren (m), Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m) och Marietta de Pourbaix-Lundin (m) har

dels anført följande:

I likhet med remissinstanserna anser Moderata samlingspartiet att skattemyndigheterna för att säkerställa ett gott integritetsskydd vid ADB-revision skall åläggas en skyldighet att utse personuppgiftsombud. Regeringen bör få i uppdrag att återkomma med ett sådant förslag.

dels vid moment 2 hemställt:

2. beträffande *personuppgiftsombud vid ADB-revision*

att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Sk14 yrkande 4 avslår proposition 1998/99:34 i denna del och som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

3. Behandling av känsliga personuppgifter (mom. 3 och mom. 7 i motsvarande del) – kd

Holger Gustafsson (kd) och Helena Höij (kd) har

dels anført följande:

Trots att regeringen i propositionen ifrågasätter det sakliga behovet av att i utredningar om skattebrott göra undantag från personuppgiftslagens förbud mot att behandla känsliga personuppgifter, föreslår man att skattemyndighe-

terna skall ha möjlighet att behandla sådana uppgifter i en förundersökning. Kristdemokraterna motsätter sig av integritetsskäl förslaget.

1998/99:SkU9

dels vid moment 3 hemställt:

3. beträffande *behandling av känsliga personuppgifter*
att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Sk16 yrkande 2 och med anledning av motion 1998/99:Sk15 yrkande 3 avslår proposition 1998/99:34 i denna del,

7. beträffande *lagförslagen* i motsvarande del
att riksdagen till följd härav antar det i proposition 1998/99:34 framlagda förslaget till lag om behandling av personuppgifter vid skattemyndigheters medverkan i brottsutredningar med den ändringen att 4 § utgår ur lagförslaget.

4. Utlämnande av personuppgifter som behandlas i skattemyndigheternas brottsförebyggande verksamhet (mom. 4) – kd

Holger Gustafsson (kd) och Helena Höj (kd) har

dels anfört följande:

I propositionen sägs att ifrågavarande personuppgifter som regel inte behövs hos någon annan än motsvarande enhet hos en annan skattemyndighet samt hos polis- och åklagarmyndighet. Det kan i praktiken visa sig vara en alltför from förhoppning. Den praktiska tillämpningen av reglerna om utlämnande av personuppgifter bör därför noga följas upp och utvärderas.

dels vid moment 4 hemställt:

4. beträffande *utlämnande av personuppgifter som behandlas i skattemyndigheternas brottsförebyggande verksamhet*
att riksdagen med anledning av proposition 1998/99:34 i denna del och med bifall till motion 1998/99:Sk16 yrkande 3 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

5. Utfärdande av F-skattsedel och startande av företag (mom. 8) – m, kd

Bo Lundgren (m), Holger Gustafsson (kd), Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Helena Höj (kd) och Marietta de Pourbaix-Lundin (m) har

dels anfört följande:

Det måste bli enklare att bli företagare. Småföretagardelegationen har påtalat att det är onödigt krångligt att starta företag i Sverige. F-skattsedeln är företagandets skattemässiga grund. Utan den kan inget företag i praktiken startas. F-skattsedel bör tilldelas alla som begär det om det inte framstår som uppenbart att det föregivna företagssyftet är oseriöst. Det s.k. självständighetsrekvisitet bör bevakas genom uppföljning i stället för genom en restriktiv regeltillämpning vid beviljande av F-skattsedlar.

dels vid moment 8 hemställt:

8. beträffande *utfärdande av F-skattsedel och startande av företag* att riksdagen med bifall till motionerna 1998/99:Sk310 yrkande 7, 1998/99:N326 yrkande 9 och med anledning av motionerna 1998/99:Sk801, 1998/99:Sk804, 1998/99:Sk308 yrkande 14, 1998/99:N332 yrkandena 3, 4 och 8 samt med avslag på motionerna 1998/99:Sk802, 1998/99:Sk812, 1998/99:N330 yrkande 9, 1998/99:A215 yrkande 3, 1998/99:A811 yrkande 10 och 1998/99:Sk811 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

6. Beräkning av F-skatt (mom. 10) – m, kd, c

Bo Lundgren (m), Holger Gustafsson (kd), Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Helena Höij (kd), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Rolf Kenneryd (c) har

dels anført följande:

Den preliminära F-skatten bör sättas till 100 % av föregående års skatt i stället för som i dag schablonmässigt skrivs upp. Med de nuvarande reglerna tvingas i många fall företagare att ansöka om jämkning av preliminärskatten vilket är onödigt krångligt för både skattemyndigheten och företagen.

dels vid moment 10 hemställt:

10. beträffande *beräkning av F-skatt* att riksdagen med bifall till motion 1998/99:N238 yrkande 16 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

7. Förenklad bokföring och deklaration m.m. (mom. 11) – m

Bo Lundgren (m), Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), och Marietta de Pourbaix-Lundin (m) har

dels anført följande:

Det stora flertalet småföretagare deklarerar i regel inte själva, utan anlitar expert hjälp. Problemen har sin grund i de krav som ställs på bokföring och bokslut. Vi anser att reglerna för småföretagarnas redovisning, bokslut och deklaration skall göras så enkla att flertalet företagare kan klara sina bokslut och deklarationer utan kostsam hjälp utifrån.

dels vid moment 11 hemställt:

11. beträffande *förenklad bokföring och deklaration m.m.* att riksdagen med bifall till motion 1998/99:N326 yrkande 10 och med anledning av motionerna 1998/99:N238 yrkande 15, 1998/99:N332 yrkande 2, 1998/99:A811 yrkande 11 och 1998/99:Sk813 samt med avslag på motion 1998/99:Sk803 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

Holger Gustafsson (kd), Helena Höij (kd) och Rolf Kenneryd (c) har

dels anfört följande:

Företagen behöver fasta långsiktiga spelregler. Förändringar måste ske med god framförhållning. Reglerna måste också vara enkla och lättillgängliga. Flertalet egenföretagare klarar i dag inte att sköta den administrativa delen av företaget, trots förhållandevis enkla förhållanden. Enligt vår uppfattning är det inte är rimligt att småföretagare måste anlita expertis för att deklarerat. Vi anser att reglerna för småföretagarnas redovisning, bokslut och deklaration skall göras så enkla att de flesta kan klara sig utan kostsam hjälp utifrån. Förändringarna av systemet bör inte begränsas av nuvarande företagsformer. Om det är nödvändigt skall nya företagsformer kunna skapas.

dels vid moment 11 hemställt:

11. beträffande *förenklad bokföring och deklaration m.m.*
att riksdagen med bifall till motionerna 1998/99:N238 yrkande 15, 1998/99:Sk813 och 1998/99:N326 yrkande 10 och med anledning av motionerna 1998/99:N332 yrkande 2 och 1998/99:A811 yrkande 11 samt med avslag på motion 1998/99:Sk803 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

9. Revisionsregler och skattetillägg (mom. 12) – m

Bo Lundgren (m), Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m) och Marietta de Pourbaix-Lundin (m) har

dels anfört följande:

I en rättsstat får Enligt Moderata samlingspartiets uppfattning myndigheter aldrig ges godtyckliga befogenheter utan dessa måste vara väl avgränsade och framgå av lag. Vid integritetskränkande myndighetsutövning är det viktigt att åtgärden står i rimlig proportion till ändamålet. Reglerna vid skattekontroll skall vara utformade så att respekten för den enskildes integritet och rättssäkerhet upprätthålls, och de bör präglas av en bra balans mellan olika aktörer. Reglerna för skatterevision som infördes 1997 rörande tredjemansrevision, revision av löpande period, underrättelse om revision och tredjemansföreläggande innebär att integritets- och rättssäkerhetshänsyn satts åt sidan. Enligt Moderata samlingspartiets mening bör de regler för skatte- och tullrevision som gällde tidigare återinföras.

De förändrade eftergiftsgrunder vid skatte- och tulltillägg som införts har inte fått förväntad effekt. Det förekommer att skattemyndigheterna påför orimliga skattetilläggsbelopp bl.a. vid periodiseringsfel. Tilläggen bör därför bli föremål för utredning. I avvaktan på att utredningen blir klar bör skattetillägget vid periodiseringsfel avseende direkt och indirekt skatt och tulltillägget omedelbart avskaffas.

dels vid moment 12 hemställt:

12. beträffande *revisionsregler och skattetillägg*

att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Sk808 yrkandena 1–3 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts om en översyn av reglerna om skattetillägg och att regeringen skyndsamt lägger fram förslag om att skattetillägg vid periodiseringsfel omedelbart avskaffas.

1998/99:SkU9

10. Taxeringsnämnderna (mom. 14) – m

Bo Lundgren (m), Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m) och Marietta de Pourbaix-Lundin (m) har

dels anført følgende:

Skattenämnderna består för närvarande av femton ledamöter som växelvis kallas till tjänstgöring. Bara fem ledamöter behövs för att nämnden skall vara beslutsför. Enligt vår mening lämnar denna sammansättning utrymme för onödigt godtycke vid kallandet av tjänstgörande. En ordning som innebär att fem ledamöter väljs till ordinarie ledamöter och fem till suppleanter vore att föredra och skulle bättre anknyta till vad som gäller för andra offentliga nämnder och styrelser.

dels vid moment 14 hemställt:

14. beträffande *taxeringsnämnderna*
att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Sk815 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

11. Uppgift om skatt på lönebesked (mom. 15) – m

Bo Lundgren (m), Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m) och Marietta de Pourbaix-Lundin (m) har

dels anført følgende:

Sverige har det högsta skattetrycket bland OECD-länderna. De svenska löntagarna betalar ca 35 olika inkomstskatter, löneskatter, mervärdesskatter, punktskatter och andra indirekt verkande skatter. Mellan åren 1994 och 1998 har skatterna höjts med netto 70 miljarder kronor. Vi anser att skattebetalarna bör ha så fullständig information som möjligt om vilka skatter och avgifter man betalar och hur de används. Skatter och arbetsgivaravgifter skall synliggöras genom att redovisas på lönebesked och inkomstuppgifter. Den som säljer en vara skall ange t.ex. moms och punktskatter och den som tillhandahåller en tjänst skall ange hur stor del som utgörs av skatt.

dels vid moment 15 hemställt:

15. beträffande *uppgift om skatt på lönebesked*
att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Sk659 och med anledning av motionerna 1998/99:Sk660, 1998/99:Sf215 och 1998/99:Sf258 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

12. Deklarationstidpunkt (mom. 17) – v

1998/99:SkU9

Per Rosengren (v) och Marie Engström (v) har

dels anfört följande:

Genom att den förenklade deklARATIONEN skall lämnas in senast den 2 maj under taxeringsåret uppstår vissa flaskhalsproblem. Granskningen blir till stor del förlagd till sommarmånaderna eftersom slutskattsedlarna skall skickas ut senast i mitten på september. För att skattemyndigheterna skall hinna med att granska alla deklARATIONER kontrollerar man inte alla avdrag lika noggrant och tiden för mer komplicerade deklARATIONER blir knapp. Vänsterpartiet anser att inlämningsdagen för den förenklade deklARATIONEN bör ändras till den 31 mars för att ge större utrymme för kontroller.

dels vid moment 17 hemställt:

17. beträffande *deklarationstidpunkt*

att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Sk805 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

13. Skattebetalningsdag (mom. 19) – m, kd, c

Bo Lundgren (m), Holger Gustafsson (kd), Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Helena Höij (kd), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Rolf Kenneryd (c) har

dels anfört följande:

I samband med skattekontoreformen infördes regler som innebär att skatten är betald den dag betalningen bokförs på skattemyndighetens konto. Det är enligt vår uppfattning en olycklig ordning, eftersom förseningar kan uppstå som den skattskyldige inte orsakat eller kan råda över. Enligt vår mening bör den gamla ordningen återinföras som innebär att skatten är betald den dag inbetalning sker.

dels vid moment 19 hemställt:

19. beträffande *skattebetalningsdag*

att riksdagen med bifall till motion 1998/99:N238 yrkande 5 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

14. Inbetalning av kvarskatt (mom. 20) – v

Per Rosengren (v) och Marie Engström (v) har

dels anfört följande:

Den som får sitt slutskattebesked i slutet av augusti under taxeringsåret skall betala in kvarstående skatt senast den sista november samma år. Det leder till problem för många, speciellt barnfamiljer, eftersom ekonomin oftast är ansträngd vid den tiden på året. Vänsterpartiet anser att den tidigare betalningstiden för kvarstående skatt skall återinföras.

dels vid moment 20 hemställt:

20. beträffande *inbetalning av kvarskatt*
att riksdagen med anledning av motion 1998/99:Sk805 yrkandena 2
och 3 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

15. Dröjsmålsränta i skattemål (mom. 21) – m, kd

Bo Lundgren (m), Holger Gustafsson (kd), Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Helena Höj (kd) och Marietta de Pourbaix-Lundin (m) har

dels anført följande:

Problemet med långa handläggningstider är en angelägen rättssäkerhetsfråga. En skattskyldig kan i årtal till följd av lång handläggningstid tvingas reservera medel för ränta på i efterhand påfordrad skatt. Målsättningen för skattemyndighetens handläggning bör vara att alla deklARATIONER skall fastställas inom ett halvår från det att de lämnas in. I dag är handläggningstiden enbart i domstol ofta ett till ett och ett halvt år. Vi anser att möjligheten att ta ut dröjsmålsränta på i efterhand påfordrad skatt skall begränsas till ett år.

dels vid moment 21 hemställt:

21. beträffande *dröjsmålsränta i skattemål*
att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Sk810 som sin mening
ger regeringen till känna vad ovan anförts.

Särskilda yttranden

1. Behandling av personuppgifter i skattemyndigheternas brottsutredande verksamhet (mom.1) – kd

Holger Gustafsson (kd) och Helena Höj (kd) anför:

Kristdemokraterna ställer sig positiva till att regeringen intensifierar kampen mot den ekonomiska brottsligheten men vi tycker att inrättandet av skattebrottsenheter hos skattemyndigheterna är fel metod att angripa problemet. Vi anser att det principiellt är bättre om skattemyndigheterna som har fiskala mål inte samtidigt har brottsutredande uppgifter. Kraven på effektivitet måste balanseras mot kraven på rättssäkerhet. Det är också bättre om en myndighet har väldefinierade och inte motstridiga eller konkurrerande verksamhetsmål. Kristdemokraterna anser att den brottsutredande verksamheten på skatteområdet bör återföras till polisen. När verksamheten på skattebrottsenheterna nu kommit i gång vill vi understryka vikten av att den ordinarie uppbörds-, kontroll- och taxeringsverksamheten hålls strikt åtskild från den brottsutredande verksamheten.

2. Beträffande avgift vid försenad deklARATION (mom. 18) – m, kd

Bo Lundgren (m), Holger Gustafsson (kd), Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Helena Höj (kd) och Marietta de Pourbaix-Lundin (m) anför:

De nya skatteinbetalningsrutinerna innebär i allmänhet förenklingar men de nya reglerna bl.a. om straffavgift på 1 000 kr vid för sent inlämnad deklara-tion är en försämring som särskilt missgynnar småföretag. Straffavgiften hade ingen motsvarighet i det tidigare systemet eftersom inlämnande av deklara-tion och betalning gjordes i samma handling. Många företagare skulle vilja lämna deklara-tionen direkt till det lokala skattekontoret men enligt Riksskatteverket är detta inte möjligt. Straffavgiften är oskälig genom att den är lika stor oberoende av förseningens längd och vilka belopp som deklare-ras.

3. Beträffande folkbokföring av barn (mom. 23) – v

Per Rosengren (v) och Marie Engström (v) anför:

Enligt folkbokföringsreglerna skall skattemyndigheten folkbokföra en person där hon eller han kan anses bosatt. Beslutet kan överklagas till allmän för-valtningsdomstol. Föräldrar som har gemensam vårdnad om barn måste enligt gällande regler överklaga gemensamt om de anser beslutet felaktigt. Om de är oense om var barnet är bosatt och inte kan enas om ett överkla-gande blir de (och barnet) i realiteten rättslösa. Vi anser att en korrekt folk-bokföring fordrar att föräldrar var för sig kan överklaga eller begära ändring av ett beslut om folkbokföring.

Till skatteutskottet

Skatteutskottet har den 24 november 1998 beslutat att bereda konstitutionsutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 1998/99:34 *Behandling av personuppgifter i skattemyndigheternas brottsutredande verksamhet, m.m.* jämte motioner.

Konstitutionsutskottet begränsar sitt yttrande till frågor som rör enskildas integritet vid behandling av personuppgifter samt sekretess. I yttrandet behandlas därmed frågor om reglering i en särskild lag av behandling av personuppgifter i skattemyndigheternas brottsutredande verksamhet, den nya lagens tillämpningsområde, behandling av känsliga personuppgifter, kvarstående brottsmisstankar, utlämnande av uppgifter, behandling av personuppgifter i underrättelseverksamhet och underrättelseregister, gallring, ändringar i sekretesslagen och behandling av personuppgifter vid ADB-revision.

Utskottet

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås en ny lag om behandling av personuppgifter vid skattemyndigheternas medverkan i brottsutredningar. Enligt förslaget skall lagen utgå från personuppgiftslagen och endast innehålla de särbestämmelser som är nödvändiga för skattemyndigheternas brottsutredande verksamhet. Genom den föreslagna lagen regleras också skattemyndigheternas möjlighet att i underrättelseverksamhet som avser allvarlig brottslig verksamhet behandla personuppgifter helt eller delvis automatiserat i särskilda undersökningar eller i underrättelseregister. Därutöver föreslår regeringen vissa ändringar i sekretesslagen (1980:100), lagen (1998:620) om belastningsregister och lagen (1998:621) om misstankeregister.

Vidare föreslås i propositionen att lagen (1987:1231) om automatisk data-behandling vid taxeringsrevision, m.m. upphävs. I enlighet med detta kommer personuppgiftslagens regler att gälla vid revision och annan kontroll som genomförs av skatte- och tullmyndigheter.

Regeringen föreslår därutöver en ändring i skatteregisterlagen (1980:343) för att förtydliga kronofogdemyndigheternas rätt till åtkomst av vissa uppgifter om mervärdesskatt.

I propositionen föreslås att lagförslag och ändringar träder i kraft den 1 april 1999.

Ärendet och dess beredning

I proposition 1997/98:10 om skattemyndigheternas medverkan vid brottsutredningar, m.m. föreslog regeringen att skattebrottsutredningar skall få bedrivas hos skattemyndigheterna. Verksamheten föreslogs regleras i en särskild lag, lagen om skattemyndigheters medverkan i brottsutredningar. Den brottsutredande verksamheten skulle enligt regeringen bedrivas av särskilda enheter, skattebrottsenheter. Förslaget innebar bl.a. att skattebrottsenheterna efter beslut av åklagare skall utreda brott inom skatteområdet. Förslaget har antagits av riksdagen (bet. 1997/98:SkU10, rskr. 1997/98:70). Lagen (1997:1024) om skattemyndigheters medverkan i brottsutredningar trädde i kraft den 1 juli 1998.

Regeringen beslutade den 7 november 1996 att tillkalla en särskild utredare för att utreda vilka register en kommande skattekriminal vid skatteförvaltningen kan ha behov av för skattebrottsutredningar samt föreslå den författningsreglering av registren som är motiverad. I uppdraget ingick dessutom att se över vilka ändringar som behövs i skatteregisterlagen (1980:343) för att underlätta arbetet med att utreda skattebrott m.m. samt behovet av tillgång till uppgifter hos andra myndigheter. Utredningen antog namnet Skattekriminalregisterutredningen.

Utredningen avlämnade i december 1997 betänkandet *Integritet – Effektivitet – Skattebrott* (SOU 1998:9). Betänkandet har remissbehandlats. I den nu aktuella propositionen tar regeringen ställning till utredningens förslag.

Regeringen behandlar i detta sammanhang också de förslag som lämnats i en inom Regeringskansliet upprättad promemoria om ADB-revisioner (Fi98/1915). Promemorian har remissbehandlats.

Skattemyndigheternas medverkan i brottsutredningar

Skattemyndigheterna kommer med stöd av lagen (1997:1024) om skattemyndigheters medverkan i brottsutredningar att – om åklagaren beslutar detta – ansvara för utredningar om brott inom skatteområdet. Enligt denna lag omfattar skattemyndigheternas verksamhet brott enligt skattebrottslagen (1971:69), 19 kap. 1 § första stycket 4 aktiebolagslagen (1975:1385), 11 § tredje stycket lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m., folkbokföringslagen (1991:481) samt bokföringsbrott enligt 11 kap. 5 § brottsbalken. En skattemyndighet får också medverka i fråga om annan brottslighet, om åklagaren anser att det finns särskilda skäl för detta.

Den brottsutredande verksamheten skall bedrivas inom särskilda enheter inom skatteförvaltningen. Skattebrottsutredningar hålls därigenom organisatoriskt åtskilda från skatteutredningar.

Enligt lagen om skattemyndigheters medverkan i brottsutredningar är det åklagaren som leder förundersökningar även på skatteområdet. Vid sådan undersökning får åklagaren begära biträde av skattemyndigheten. Något hinder mot att i stället polisen verkställer förundersökningar finns inte. Skattemyndigheterna har således ingen exklusiv rätt att medverka i förundersökningarna. På lång sikt är det tänkt att skattebrottsenheterna vid skatte-

myndigheterna skall verkställa i princip alla skattebrottsutredningar. Enligt Riksskatteverket kommer utredningsverksamhet rörande brott på skatteområdet inledningsvis att organiseras endast i storstadsregionerna.

Skattemyndigheterna har inte getts någon befogenhet att verkställa beslut om straffprocessuella tvångsmedel.

Brott som faller utanför skattemyndigheternas ansvarsområde skall som huvudregel utredas av polisen. Vid blandad brottslighet kan därför skattebrottsligheten utredas av skattebrottsenheter och övrig brottslighet av polis. Sådana utredningar kommer att ske i samverkan och med åklagare som gemensam förundersökningsledare. Inom ramen för Ekobrottsmyndighetens organisation kan sådan blandad brottslighet komma att utredas av fasta, åklagarledda arbetsgrupper.

Skattemyndigheten ges enligt lagen om skattemyndigheters medverkan i brottsutredningar också befogenhet att självständigt få utföra s.k. förenklade brottsutredningar, dvs. i de fall förundersökning enligt 23 kap. 22 § rättegångsbalken inte behövs. Som en förutsättning härför gäller att den misstänkte kan antas erkänna gärningen. Förenklad brottsutredning får endast användas om den misstänkte har fyllt 21 år.

Enligt lagen om skattemyndigheters medverkan i brottsutredningar ges skattemyndigheterna också befogenhet att bedriva underrättelseverksamhet.

Propositionen

Lag om behandling av personuppgifter i brottsutredningar

Regeringen föreslår att behandling av personuppgifter vid skattemyndigheters medverkan i brottsutredningar skall regleras i en särskild lag. Enligt förslaget skall lagen utgå från personuppgiftslagen (1998:204) och endast innehålla de särbestämmelser som är nödvändiga för skattemyndigheternas brottsutredande verksamhet.

I skälen för sitt förslag anför regeringen att skattemyndigheterna kommer att ha i princip samma arbetsuppgifter i fråga om brott inom skatteområdet som tullmyndigheter och polismyndigheter har inom sina respektive ansvarsområden. Regeringen påpekar att skattemyndigheterna behöver kunna behandla en stor mängd information i den brottsbekämpande verksamheten. För att kunna göra detta på ett rationellt och effektivt sätt krävs enligt regeringen att skattemyndigheterna har datorstöd för behandlingen. Modern datorteknik skall kunna utnyttjas både internt inom myndigheterna och vid utbyte av information mellan dem. Regeringen anser därför att skattemyndigheterna på samma sätt som polis- och tullmyndigheter skall ha rätt att behandla personuppgifter automatiserat i sin brottsutredande verksamhet.

Regeringen konstaterar att skattemyndigheterna redan med stöd av personuppgiftslagens bestämmelser kan behandla personuppgifter helt eller delvis automatiserat i den brottsutredande verksamheten. Behandlingen av personuppgifter i skattemyndigheternas brottsutredande verksamhet kommer emellertid att omfatta integritetskänsliga uppgifter och kräver därför en högre skyddsnivå än vad personuppgiftslagen garanterar. Regeringen anser därför att behandlingen av personuppgifter i skattemyndigheternas brottsutredande

verksamhet skall regleras i en särskild lag om behandling av personuppgifter vid skattemyndigheternas medverkan i brottsutredningar. Eftersom behandlingen i många fall kommer att omfatta uppgifter om enskilda personer, är det enligt regeringen viktigt att beakta integritetsaspekten. Med tanke på det allmänna intresset av att skattemyndigheterna skall kunna bekämpa brott så effektivt som möjligt, anser regeringen emellertid att det är viktigt att hinder för ett rationellt utnyttjande av ADB-stöd och kommunikationsteknik inte ställs i större utsträckning än vad som är nödvändigt med hänsyn till intresset av att skydda den personliga integriteten.

När det gäller den nya lagens förhållande till personuppgiftslagen anser regeringen att de bestämmelser som skall gälla för skattemyndigheternas behandling av personuppgifter i anledning av brott inom skatteområdet bör, i likhet med motsvarande bestämmelser i polisdatalagen, ha personuppgiftslagen som utgångspunkt. Kraven på behandling av personuppgifter bör med tanke på verksamhetens natur inte i någon del vara lägre ställda än vad som följer av personuppgiftslagen. I fråga om särskilt integritetskänsliga inslag i verksamheten bör kraven på behandlingen i stället vara avsevärt högre. Regeringen påpekar vidare att flertalet remissinstanser har framhållit behovet av en enhetlig reglering i fråga om behandling av personuppgifter inom den brottsutredande verksamheten. Regeringen instämmer i detta och föreslår därför att den nya lagen endast skall innehålla de särbestämmelser som är nödvändiga.

Vad gäller förhållandet till polisdatalagen framhåller regeringen att det är av betydelse att samma förutsättningar för behandling av personuppgifter och samma regler till skydd för den enskilde mot oriktig behandling och integritetsintrång tillämpas oavsett om det är polisen eller skattemyndigheten som företar brottsutredningen. En lag om behandling av personuppgifter i skattemyndigheternas brottsbekämpande verksamhet bör enligt regeringen därför i princip utformas så att förutsättningarna för behandlingen är desamma som gäller för polisen. Regeringen framhåller därutöver att det också kan antas att skattemyndigheterna med de nya arbetsuppgifterna kommer att ha ett ökat behov av att kunna byta personuppgifter med polisen. Likalydande bestämmelser om behandling av personuppgifter torde enligt regeringen underlätta ett sådant informationsutbyte och även minska risken för att utbytet medför integritetsintrång och en oriktig behandling av personuppgifter.

Lagens tillämpningsområde – ändamålet med behandlingen

Regeringen föreslår att lagen skall gälla vid behandling av personuppgifter i skattemyndigheternas verksamhet för att förebygga brott samt vid spaning och utredning i fråga om brott som avses i lagen om skattemyndigheters medverkan i brottsutredningar.

I skälen för sitt förslag anför regeringen att den verksamhet som skattemyndigheter bedriver med stöd av den nämnda lagen utan inskränkning bör omfattas av rätten att behandla personuppgifter. Regeringen konstaterar att denna verksamhet inte omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (dataskyddsdirek-

tivet). Avvikande bestämmelser kan därför meddelas utan att det står i strid med direktivet.

Regeringen anför vidare att den nya lagen huvudsakligen skall gälla för automatiserad behandling av personuppgifter. Enligt regeringen skall lagen tillämpas på manuell behandling endast om uppgifterna ingår i eller avses ingå i en strukturerad samlig av personuppgifter vilka är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier.

1998/99:SkU9
Bilaga 2

Behandling av känsliga personuppgifter

Regeringen föreslår att skattemyndigheterna skall ha möjlighet att behandla känsliga personuppgifter i annan verksamhet än underrättelseverksamhet om det är oundgängligen nödvändigt för syftet med behandlingen.

I skälen för sitt förslag konstaterar regeringen att personuppgiftslagen innehåller en bestämmelse om förbud mot behandling av känsliga personuppgifter. Enligt 13 § personuppgiftslagen är det förbjudet att behandla personuppgifter som avslöjar ras eller etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse eller medlemskap i fackförening. Det är också förbjudet att behandla sådana personuppgifter som rör hälsa eller sexualliv. Det finns vissa undantag från förbudet, framför allt om den registrerade har samtyckt till behandlingen. Regeringen konstaterar att undantagen från förbudet inte är tillämpliga på brottsbekämpande verksamhet.

Regeringen anför vidare att det vid brott inom skatteområdet sällan torde komma i fråga att behandla känsliga personuppgifter. Det sakliga behovet för ett undantag från förbudet kan enligt regeringen därför ifrågasättas. Det kan dock inte uteslutas att känsliga personuppgifter kan förekomma i en utredning rörande skattebrott. I en skatteutredning är det enligt regeringen inte ovanligt att sådana uppgifter förekommer. Uppgifter från en skatteutredning måste oftast hämtas in när en förundersökning har påbörjats. Regeringen anför att det inte är möjligt att sortera bort de känsliga personuppgifter som kan finnas i det inhämtade materialet. Enligt regeringens mening skall därför känsliga personuppgifter få behandlas i bl.a. en förundersökning om förutsättningarna i övrigt för behandlingen är för handen.

När det gäller behandling av känsliga uppgifter i underrättelseverksamhet är enligt regeringen situationen en annan. I skattemyndighetens underrättelseverksamhet finns större möjligheter att undvara känsliga personuppgifter utan att det påverkar den pågående undersökningen. Regeringen anser att känsliga uppgifter därför inte bör få behandlas i skattemyndigheternas underrättelseverksamhet.

Regeringen konstaterar vidare att Skattekriminalregisterutredningen föreslagit att känsliga personuppgifter inte skall få användas som sökbegrepp vid sökning i ett register. Enligt regeringens mening är de grundläggande kraven som gäller vid behandling av personuppgifter tillräckliga för att tillgodose behovet av skydd för den personliga integriteten. Någon särskild bestämmelse om sökbegränsningar behövs därför inte.

Regeringen föreslår att uppgifter om brottsmisstankar skall få behandlas för annat ändamål än arkivering även om en förundersökning, som gäller ett brott som anges i 1 § lagen om skattemyndigheters medverkan i brottsutredningar, har lagts ned på grund av bristande bevisning. Som förutsättning härför skall gälla att den misstänkte fortfarande är skäligen misstänkt för brottet och att uppgifterna behövs för att förundersökningen skall kunna tas upp på nytt.

Vidare föreslår regeringen att i de fall åtal mot en person har lagts ned eller om personen genom en dom som har vunnit laga kraft har frikänts, får uppgifter om brottsmisstanken behandlas endast om förundersökningen tas upp på nytt eller för prövning av särskilt rättsmedel enligt 58 kap. rättegångsbalken.

Utlämnande av uppgifter

Regeringen anser att särskilda bestämmelser om när uppgifter får lämnas ut endast behövs i fråga om utlämnande för framställning av rättsstatistik och utlämnande av uppgifter till utlandet. Regeringen föreslår därför att sådana bestämmelser införs i den nya lagen.

I skälen för sitt förslag anför regeringen att särskilda bestämmelser om utlämnande av uppgifter är av betydelse endast i den mån sekretess gäller för uppgifterna. Uppgifter som behandlas i skattemyndigheternas brottsbekämpande verksamhet omfattas av sekretess enligt 5 kap. 1 § och 9 kap. 17 § sekretesslagen (1980:100). Enligt dessa bestämmelser gäller sekretess bl.a. för uppgift som hänför sig till förundersökning i brottmål och för angelägenhet som avser användning av tvångsmedel i sådant mål. Sekretess gäller också i annan verksamhet för att förebygga brott eller åklagarmyndighets, tullmyndighets eller Kustbevakningens verksamhet i övrigt för att förebygga, uppdaga, utreda eller beivra brott. Sekretessen i 5 kap. 1 § gäller till skydd för intresset av att förebygga eller beivra brott, medan sekretessen i 9 kap. 17 § gäller till skydd för enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden.

Regeringen konstaterar att riksdagen den 2 juni 1998 har beslutat om ändring i sekretesslagen som innebär att sekretessen enligt 9 kap. 17 § kommer att gälla också i fråga om uppgifter i register som förs enligt polisdatalagen.

Vidare anför regeringen att om uppgifter skall lämnas ut från en brottsbekämpande myndighet tillämpas främst 1 kap. 5 § sekretesslagen. Enligt denna bestämmelse får uppgifter lämnas ut om det är nödvändigt för att den utlämnande myndigheten skall kunna fullgöra sin verksamhet. Utbyte av uppgifter mellan åklagaren och den myndighet som biträder åklagaren i förundersökningar sker i allmänhet med stöd av den bestämmelsen. Regeringen konstaterar att bestämmelsen emellertid inte ger utrymme för att lämna ut uppgifter som kan vara till gagn för en annan myndighets verksamhet, även om detta skall gynna brottsbekämpningen i ett större perspektiv. I dessa fall kan i stället generalklausulen i 14 kap. 3 § sekretesslagen tillämpas i viss utsträckning. Uppgifter får lämnas ut med stöd av denna bestämmelse om det är uppenbart att intresset av att uppgifterna lämnas har företräde

framför det intresse som sekretessen skall skydda. Regeringen anför vidare att uppgifter också får lämnas ut enligt 14 kap. 1 § sekretesslagen om myndigheten har en skyldighet enligt lag eller författning att lämna uppgifter. Sekretessen bryts exempelvis vid skyldighet att anmäla brott.

Därutöver konstaterar regeringen att det finns särskilda inskränkningar i fråga om att lämna ut uppgifter till utländska myndigheter eller mellanfolkliga organisationer. Enligt 1 kap. 3 § tredje stycket sekretesslagen får uppgifter för vilka sekretess gäller inte röjas för en utländsk myndighet eller en mellanfolklig organisation annat än om utlämnandet sker i enlighet med en särskild föreskrift därom i lag eller förordning eller om uppgiften i motsvarande fall skulle få utlämnas till en svensk myndighet och det enligt den utlämnande myndighetens prövning står klart att det är förenligt med svenska intressen att uppgiften lämnas till den utländska myndigheten eller mellanfolkliga organisationen.

Regeringen anför att en bestämmelse om utlämnande av uppgifter i och för sig skulle vara klargörande när det gäller utlämnandet av uppgifter mellan myndigheter. Enligt regeringen är emellertid sekretesslagens bestämmelser tillräckliga i de flesta fall för att uppgifter skall kunna lämnas ut till de myndigheter som kan behöva dem. Regeringen anser att uppgifter som behandlas i skattemyndigheternas brottsbekämpande verksamhet bara skall lämnas till de myndigheter som oundgängligen behöver dem i sin verksamhet. I regel behövs inte uppgifterna hos någon annan än motsvarande enhet hos en annan skattemyndighet samt hos polis- eller åklagarmyndighet. Några särskilda regler för att lämna ut uppgifter i dessa fall behövs enligt regeringen inte.

Vidare anför regeringen att sekretesslagens regler dock inte är tillräckliga för att tillgodose utlämnande av uppgifter till rättsstatistiken. Bestämmelser om att uppgifter skall lämnas ut till den myndighet som har hand om rättsstatistiken behövs enligt regeringen därför. Regeringen anser att lagens bestämmelser därutöver skall medge att utlämnande sker till myndigheter i andra länder eller till mellanfolkliga organisationer i enlighet med vad Sverige har åtagit sig i en konvention eller annan internationell överenskommelse. Omfattningen av det internationella informationsutbytet går enligt regeringen inte att överblicka i dagsläget. Det kan antas att skattemyndigheterna får en internationell roll genom t.ex. bilaterala samarbetsavtal. Den föreslagna bestämmelsen innebär då att det finns ett bemyndigande för skattemyndigheterna att lämna ut uppgifter till berörda myndigheter i andra länder. Regeringen påpekar att skattemyndigheterna däremot inte torde behöva lämna ut uppgifter till Europol.

Behandling av personuppgifter i underrättelseverksamhet

Allmänna förutsättningar

Regeringen föreslår att skattemyndigheterna skall få möjlighet att i underrättelseverksamhet som avser allvarlig brottslig verksamhet behandla personuppgifter helt eller delvis automatiserat i särskilda undersökningar eller i underrättelseregister. Med allvarlig brottslighet skall enligt regeringen avses brottslighet för vilken är föreskriven fängelse i två år eller längre tid.

Enligt förslaget skall med underrättelseverksamhet avses verksamhet som består i att samlas, bearbeta och analysera information för att klarlägga om brottslig verksamhet har utövats eller kan komma att utövas och som inte utgör förundersökning enligt 23 kap. rättegångsbalken.

Automatiserad behandling av personuppgifter i särskilda undersökningar

Regeringen föreslår att automatiserad behandling av personuppgifter endast skall få förekomma i särskilda undersökningar om det finns anledning att anta att allvarlig brottslig verksamhet har utövats eller kan komma att utövas och en särskild undersökning av underrättelsekaraktär har inletts.

Enligt förslaget skall med särskild undersökning avses en undersökning i underrättelseverksamhet i syfte att ge underlag för beslut om förundersökning eller om särskilda åtgärder för att förebygga, förhindra eller upptäcka brott.

Regeringen föreslår vidare att beslut om att inleda automatiserad behandling av personuppgifter i en särskild undersökning skall innehålla ändamålet med behandlingen och de föreskrifter i övrigt som behövs för att förebygga otillbörligt integritetsintrång. Regeringens förslag innebär att alla uppgifter, utom känsliga personuppgifter, som är nödvändiga för ändamålet med den särskilda undersökningen får behandlas. Om uppgifter om en person som det inte finns någon misstanke mot behandlas skall uppgiften förses med en anteckning om detta förhållande.

Underrättelseregister

Regeringen föreslår att underrättelseregister skall få föras endast för att ge underlag för sådana särskilda undersökningar som gäller allvarlig brottslighet där behandling får utföras helt eller delvis automatiserat samt för att underlätta tillgången till allmänna uppgifter med anknytning till underrättelseverksamhet.

Enligt förslaget skall uppgifter som kan hänföras till en person få föras in i ett underrättelseregister endast om uppgifterna ger anledning att anta att allvarlig brottslighet utövats eller kan komma att utövas och den som avses med uppgifterna skäligen kan misstänkas för att ha utövat eller komma att utöva den allvarliga brottsligheten.

Därutöver föreslår regeringen att uppgifter om transportmedel eller om varor som kan antas ha samband med allvarlig brottslighet eller om hjälpmedel som kan antas ha använts i samband med sådan verksamhet får registreras även om de kan hänföras till en person som det inte finns någon misstanke mot. En sådan uppgift skall förses med en anteckning om att det inte finns någon misstanke mot personen.

Regeringen föreslår att det i lagen anges vilka typer av uppgifter som får registreras i ett underrättelseregister.

Regeringen föreslår att som huvudregel skall gälla att uppgifter som inte längre behövs för sitt ändamål skall gallras. Detta skall dock inte gälla uppgifter i en förundersökning. Uppgifter som behandlas automatiserat i en förundersökning bör enligt regeringen gallras på samma sätt som uppgifter som behandlas manuellt. Det innebär att arkivlagens (1990:782) regler blir tillämpliga, varför det saknas behov av särskilda bestämmelser om gallring.

Enligt regeringens förslag skall uppgifter som behandlas i en särskild undersökning gallras senast ett år efter det att beslutet om behandlingen av personuppgifter fattas. Om det är av särskild betydelse för att den särskilda undersökningen skall kunna avslutas får dock uppgifterna behandlas under längre tid.

Vidare föreslår regeringen att uppgifter i ett underrättelseregister om en registrerad person skall gallras senast tre år efter det att en uppgift som kan föranleda registrering sista gången infördes. Om en särskild undersökning som rör en registrerad person har inletts, behöver uppgifterna dock inte gallras förrän undersökningen har avslutats.

Förslaget innebär också att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att uppgifter får bevaras för historiska, statistiska eller vetenskapliga ändamål.

Ändringar i sekretesslagen

Bakgrund

Riksdagen har den 2 juni 1998 beslutat om ändringar i sekretesslagen som innebär att för uppgifter i andra polisregister än belastningsregister skall den absoluta sekretessen avskaffas. För uppgifter i polisens register skall i stället sekretess till skydd för den enskilde i 9 kap. 17 § sekretesslagen gälla med ett omvänt skaderekvisit, dvs. sekretess gäller om det inte står klart att uppgiften kan lämnas ut utan att det medför skada. För uppgifter i underrättelseverksamhet skall sekretessen i 5 kap. 1 § sekretesslagen gälla med ett omvänt skaderekvisit även till skydd för polisens verksamhet.

Regeringens förslag

Regeringen föreslår att sekretess till förmån för den enskilde skall gälla med ett omvänt skaderekvisit för uppgifter som behandlas i skattemyndigheternas brottsutredande verksamhet.

Därutöver föreslår regeringen att sekretess skall gälla med ett omvänt skaderekvisit även till skydd för skattemyndighetens brottsutredande verksamhet för uppgifter som förekommer i underrättelseverksamhet.

Bakgrund

Skattemyndigheterna får med stöd av 3 kap. taxeringslagen (1990:324) företa bl.a. revision för att granska näringsidkares bokföring. Revision kan även företas med stöd av bl.a. skattebetalningslagen (1997:483) och lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter.

Taxeringslagen innehåller bestämmelser om granskning av ett företags ADB-system. Som en komplettering till dessa bestämmelser gäller lagen (1987:1231) om automatisk databehandling vid taxeringsrevision, m.m. Lagen tillämpas på en myndighets granskning avseende skatter och socialavgifter samt granskning enligt tullagen (1994:1550) när åtgärden innefattar automatisk databehandling av personuppgifter i personregister enligt datalagen. Syftet med lagen är att skydda personuppgifter som finns hos den som granskas vid en revision och ge skydd mot att kontrollverksamheten genom användning av ADB-teknik får en uppläggnings som är oacceptabel ur integritetssynpunkt (prop. 1987/88:65 s. 80).

Datainspektionen utövar tillsyn över granskningen. I den mån det behövs för att förhindra risk för otillbörligt integritetsintrång får Datainspektionen meddela särskilda villkor för granskningen. Med stöd av en särskild förordning har Datainspektionen utfärdat föreskrifter om verkställigheten av lagen om automatisk databehandling vid taxeringsrevision (DIFS 1988:2 och 1997:8). Även Riksskatteverket har utfärdat föreskrifter på området (RSFS 1997:11).

Bestämmelser om skydd för ADB-lagrad information vid taxeringsrevision finns också i lagen (1994:466) om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförhållandet (tvångsåtgärdslagen).

Regeringens förslag

Regeringen föreslår att lagen om automatisk databehandling vid taxeringsrevision, m.m. upphävs.

I skälen för sitt förslag påpekar regeringen att frågan om den granskande myndigheten blir personuppgiftsansvarig har behandlats av Datalagskommittén (SOU 1997:39). Enligt kommittén talar mycket för att den myndighet som beordrar behandlingen kommer att anses som personuppgiftsansvarig, om inte annat anges i den lagstiftning som reglerar åtgärden. Frågan om ansvar vid ADB-revision och annan granskning behandlades också av Datalagsutredningen (SOU 1993:10). Enligt utredningens förslag skulle den granskande myndigheten bli personuppgiftsansvarig för den behandling som sker vid granskningen.

Enligt regeringen finns det inte skäl att göra någon annan bedömning i fråga om den granskande myndighetens ansvar än som gjorts av de nämnda utredningarna. Detta innebär att skattemyndigheten och tullmyndigheten blir personuppgiftsansvariga i fråga om de behandlingar som utförs vid revision och annan granskning av ADB-material. Regeringen anför att en sådan ordning torde ge ett minst lika bra skydd för den enskilde som den nuvarande regleringen. Om den granskande myndigheten är personuppgiftsansvarig

innebär det att myndigheten åläggs de skyldigheter som enligt personuppgiftslagen vilar på den personuppgiftsansvarige. Regeringen framhåller att bestämmelser om skydd för ADB-lagrad information också finns i taxeringslagen och tvångsåtgärdslagen. Riksskatteverket har även utarbetat interna regler om ADB-säkerhet i bl.a. kontrollverksamheten. Dessa regler kommer att gälla vid sidan av personuppgiftslagens bestämmelser. Enligt regeringen finns det således inte längre något direkt behov av en särskild lag för att skydda de registrerades personliga integritet.

Vidare konstaterar regeringen att behandling av personuppgifter enligt 36 § personuppgiftslagen skall anmälas till tillsynsmyndigheten innan behandlingen genomförs. Anmälan behöver enligt 37 § inte göras om den personuppgiftsansvarige anmält till tillsynsmyndigheten att ett personuppgiftsombud utsetts och vem det är. Vidare får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer enligt 36 § tredje stycket meddela föreskrifter om undantag från anmälningsskyldigheten för sådana typer av behandlingar som sannolikt inte kommer att leda till otillbörligt intrång i den personliga integriteten. Regeringen konstaterar därutöver att enligt 3 § personuppgiftsförordningen (1998:1191) gäller anmälningsskyldigheten enligt 36 § första stycket personuppgiftslagen inte för bl.a. behandling av personuppgifter som regleras genom särskilda föreskrifter i lag eller förordning.

Regeringen påpekar att flera remissinstanser har förordat att skattemyndigheterna skall ha personuppgiftsombud. I likhet med remissinstanserna anser regeringen att det är av vikt att säkerställa ett gott integritetsskydd. Regeringen har emellertid inte ansett det motiverat när det gäller skattemyndigheternas brottsutredande verksamhet att för skattemyndigheterna införa en skyldighet att ha personuppgiftsombud. Något skäl att göra en annan bedömning när det gäller behandling av personuppgifter vid revision kan enligt regeringen inte anses motiverat. Personuppgiftslagens regler bör därför gälla. Regeringen anför att detta innebär att någon anmälningsskyldighet inte föreligger eftersom revision och annan kontroll utförs med stöd av lag. Dock påpekar regeringen att vad som nu anförts innebär att skattemyndigheten inte är förhindrad att utse personuppgiftsombud om myndigheten skulle anse att detta behövs.

Regeringen framhåller att skatteförvaltningens registerförfattningar är föremål för en översyn. Frågan om behovet av särregler när det gäller ADB-revisioner ligger inom ramen för utredningens arbete, som skall vara avslutat den 1 oktober 1999. Den slutliga bedömningen av behovet av särregler kan enligt regeringen inte göras förrän vid beredningen av utredningens förslag.

Motionerna

I motion *1998/99:Sk14* av Bo Lundgren m.fl. (m) anförs att Moderata samlingspartiet tidigare av bl.a. integritetshänsyn har avvisat regeringens förslag att ge polisen och tullen möjlighet att i datoriserade register behandla personuppgifter om icke misstänkta personer. Motionärerna avvisar därför även förslaget att ge skattemyndigheterna en sådan möjlighet (*yrkande 1, delvis*).

I motionen påpekas vidare att flera remissinstanser har förordat att skattemyndigheterna skall ha ett personuppgiftsombud i syfte att säkerställa ett

gott integritetsskydd i samband med taxeringsrevision. Motionärerna delar denna uppfattning och anser att regeringen bör få i uppdrag att återkomma till riksdagen med ett sådant förslag (*yrkande 4*).

I motion 1998/99:Sk15 av Johan Pehrson och Camilla Dahlin-Andersson (fp) anförs att, även om det i varje enskilt fall låter sig motiveras att ge myndigheter rätt att behandla personuppgifter med automatisk databehandling, är det tydligt att den totala omfattningen av samlandet och bearbetandet av personuppgifter kränker den enskildes integritet. Till detta kommer enligt motionärerna ökade möjligheter till såväl hemlig som öppen kameraövervakning, förslag om buggning osv. Enligt Folkpartiet liberalernas uppfattning måste medborgarnas fri- och rättigheter beträffande skyddet för den enskildes integritet bli föremål för en övergripande översyn av en parlamentarisk kommitté. Detta bör ges regeringen till känna (*yrkande 2*).

Motionärerna anför vidare att, även om de accepterar att skattemyndigheterna skall få tillgång till modern informationsteknik, kan de inte acceptera att skattemyndigheterna ges möjlighet att behandla känsliga personuppgifter. Vid brott inom skatteområdet förefaller det enligt motionärerna inte nödvändigt att behandla sådana uppgifter. Regeringens förslag i denna del bör därför avslås (*yrkande 3*).

I motion 1998/99:Sk16 av Mats Odell m.fl. (kd) anförs att Kristdemokraterna anser att det från integritetssynpunkt får anses omotiverat att känsliga personuppgifter skall behöva hanteras av skattemyndigheterna. Det undantag från 13 § personuppgiftslagen som polisen har genom polisdatalagen i fråga om behandling av känsliga personuppgifter bör enligt motionärerna inte också gälla skattemyndigheterna. Motionärerna hemställer att regeringens förslag avslås i denna del (*yrkande 2*).

I motionen behandlas vidare regeringens förslag om att bestämmelser om när uppgifter får lämnas ut endast behövs i fråga om utlämnande för framställning av rättsstatistik och utlämnande av uppgifter till utlandet. Motionärerna anser att regeringens motivering att uppgifterna i regel inte behövs hos någon annan än motsvarande enhet hos en annan skattemyndighet samt hos polis- eller åklagarmyndighet kan visa sig vara en alltför from förhoppning när det kommer till praktisk handling. Kristdemokraterna anser att denna fråga noga bör följas upp och utvärderas när det gäller den praktiska tillämpningen. Detta bör ges regeringen till känna (*yrkande 3*).

Utskottets bedömning

Utskottet konstaterar att skattemyndigheterna redan nu med stöd av personuppgiftslagens bestämmelser kan behandla personuppgifter helt eller delvis automatiserat i sin brottsutredande verksamhet. Behandlingen av personuppgifter i den brottsutredande verksamheten kommer att omfatta integritetskänsliga uppgifter om enskilda personer. I likhet med regeringen anser utskottet att denna behandling av personuppgifter kräver en högre skyddsnivå än vad personuppgiftslagen garanterar. Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag att behandlingen av personuppgifter i skattemyndigheternas brottsutredande verksamhet skall regleras i en särskild lag. Utskottet har

inget att invända mot att lagen utgår från personuppgiftslagen och endast innehåller de särbestämmelser som är nödvändiga för skattemyndigheternas brottsutredande verksamhet. Såsom regeringen framhåller uppnås härigenom en enhetlighet i regleringen vad avser behandling av personuppgifter inom den brottsutredande verksamheten i stort.

I motion 1998/99:Sk15 yrkande 2 (fp) anføres att, även om rätten att på automatisk väg behandla personuppgifter låter sig motiveras i varje enskilt fall, måste medborgarnas fri- och rättigheter beträffande skyddet för den enskildes integritet bli föremål för en övergripande översyn av en parlamentarisk kommitté. Utskottet vill härvid hänvisa till att utskottet med anledning av motioner från allmänna motionstiden 1998 inom kort i ett särskilt betänkande kommer att behandla frågor av liknande slag. I avvaktan härpå bör enligt utskottets mening motionen avslås.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att rätten att behandla personuppgifter enligt den nya lagen utan inskränkning skall omfatta den verksamhet som skattemyndigheterna bedriver enligt lagen om skattemyndigheters medverkan i brottsutredningar. Härvid delar utskottet regeringens bedömning att denna verksamhet inte omfattas av EG:s dataskyddsdirektiv. Avvikande bestämmelser kan därför meddelas i den nya lagen utan att det står i strid med direktivet.

När det gäller behandling av känsliga personuppgifter påpekar regeringen att det inte är ovanligt att denna typ av uppgifter förekommer i en skatteutredning. Uppgifter från en skatteutredning måste ofta hämtas in när en förundersökning har påbörjats. Regeringen anser det inte vara möjligt att sortera bort känsliga uppgifter som kan finnas i det inhämtade materialet. Enligt regeringens mening skall därför känsliga personuppgifter få behandlas i bl.a. en förundersökning, om förutsättningarna i övrigt för behandlingen är för handen. Regeringens förslag innebär dock att behandling av känsliga personuppgifter endast skall få ske om det är oundgängligen nödvändigt för syftet med behandlingen. I fråga om skattemyndigheternas underrättelseverksamhet anser regeringen att det finns större möjligheter att undvara känsliga personuppgifter utan att den pågående undersökningen påverkas. Regeringen föreslår därför att rätten att behandla känsliga personuppgifter inte skall omfatta skattemyndigheternas underrättelseverksamhet. Enligt utskottets mening är möjligheterna enligt förslaget att behandla känsliga personuppgifter i skattemyndigheternas brottsutredande verksamhet tillräckligt restriktiva från integritetssynpunkt och tillstyrker därför regeringens förslag. I enlighet med detta avstyrker utskottet motionerna 1998/99:Sk15 yrkande 3 (fp) och 1998/99:Sk16 yrkande 2 (kd).

Utskottet, som konstaterar att regeringens förslag när det gäller behandling av uppgift om kvarstående brottsmisstanke har getts en liknande utformning som motsvarande bestämmelser i polisdatalagen, tillstyrker förslaget. Härvid vill utskottet framhålla att utskottet i samband med behandlingen av regeringens förslag till polisdatalag erinrade om regeringens möjlighet enligt 50 § personuppgiftslagen att meddela tillämpningsföreskrifter om vilka krav som ställs på den personuppgiftsansvarige vid behandling av uppgifter (ytr. 1997/98:KU10y). Utskottet utgick från att regeringen för att ytterligare tillgodose rättssäkerheten kommer att meddela sådana föreskrifter som innebär

att t.ex. tillgången på uppgifterna begränsas. Justitieutskottet gjorde ingen annan bedömning (bet. 1997/98:JuU20).

När det gäller bestämmelser om att lämna ut handlingar från skattemyndigheternas brottsutredande verksamhet delar utskottet regeringens bedömning att sekretesslagens bestämmelser i de flesta fall är tillräckliga för att uppgifter skall kunna lämnas ut till de myndigheter som behöver dem. Enligt utskottets uppfattning finns det inte anledning att befara att bestämmelserna i sekretesslagen medför att uppgifter lämnas ut i för stor utsträckning. Utskottet utgår ifrån att regeringen följer verksamheten hos skattemyndigheterna även i detta avseende. Med det anförda avstyrker utskottet motion 1998/99:Sk16 yrkande 3. Utskottet tillstyrker således förslaget att särskilda bestämmelser endast införs när det gäller i vilka fall uppgifter får lämnas ut i samband med framställning av rättsstatistik och utlämnande av uppgifter till utlandet.

Utskottet tillstyrker vidare regeringens förslag att skattemyndigheterna, i likhet med vad som gäller på polisområdet, skall få möjlighet att i under rättelseverksamhet som avser allvarlig brottslig verksamhet behandla personuppgifter helt eller delvis automatiserat i särskilda undersökningar. Därvid delar utskottet regeringens bedömning att allvarlig brottslighet bör definieras på samma sätt som i polisdatalagen och lagen om register i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet, dvs. som verksamhet som innefattar brott för vilket är föreskrivet fängelse i två år eller däröver. Utskottet tillstyrker också förslaget att underrättelseregister skall få föras endast för att ge underlag för sådana särskilda undersökningar som gäller allvarlig brottslighet där behandling får utföras helt eller delvis automatiserat samt för att underlätta tillgången till allmänna uppgifter med anknytning till underrättelseverksamhet.

Vidare konstaterar utskottet att regeringens förslag innebär att underrättelseregister inte får innehålla uppgifter som direkt hänför sig till en person som inte är misstänkt för att ha utövat brottslig verksamhet. I fråga om skattemyndigheternas underrättelseverksamhet föreslår regeringen ingen begränsning när det gäller att i de särskilda undersökningarna behandla uppgifter om andra personer än misstänkta. Utskottet delar regeringens bedömning att de allmänna bestämmelserna, vilka innebär att endast sådana uppgifter får behandlas som är nödvändiga för ändamålet med behandlingen, kommer att utgöra ett tillräckligt skydd. Regeringen föreslår att uppgifter om en person som det inte finns någon misstanke mot skall föras med en anteckning om detta förhållande. Utskottet anser att detta utgör en tillfredsställande lösning från integritetssynpunkt och tillstyrker regeringens förslag. I enlighet med detta avstyrker utskottet motion 1998/99:Sk14 yrkande 1, delvis (m).

Utskottet konstaterar vidare att regeringens förslag innebär att som huvudregel skall gälla att uppgifter som inte längre behövs för sitt ändamål skall gallras. Regeringen har vidare i vissa fall föreslagit särskilda regler om att gallring skall ske när viss tid har förflutit. Enligt utskottets mening är de föreslagna reglerna om gallring väl avvägda mellan behovet av att behandla uppgifterna och integritetsskyddsaspekter. Utskottet tillstyrker således förslaget.

När det gäller sekretess för uppgifter i skattemyndigheternas brottsutredande verksamhet föreslår regeringen bestämmelser som innebär att samma sekretesskydd skall gälla som i motsvarande verksamhet inom polisen, såväl i fråga om den enskildes skydd som skydd för verksamheten. Utskottet tillstyrker förslaget.

Vidare föreslår regeringen att lagen om automatisk databehandling vid taxeringsrevision, m.m. upphävs. Regeringen konstaterar att personuppgiftslagens bestämmelser innebär att den granskande myndigheten blir personuppgiftsansvarig i fråga om de behandlingar av personuppgifter som utförs vid revision och annan granskning av ADB-material. Utskottet delar regeringens bedömning att en sådan ordning torde ge ett minst lika bra skydd för den enskilde som den nuvarande regleringen. Därutöver finns bestämmelser om skydd för ADB-lagrad information i taxeringslagen och tvångsåtgärdslagen. Riksskatteverket har även utarbetat interna regler om ADB-säkerhet i bl.a. kontrollverksamheten. I likhet med regeringen anser utskottet att det därför inte finns något behov av en särskild lag för att skydda de registrerades personliga integritet i samband med revision och annan kontroll.

I motion 1998/99:Sk14 behandlas frågan om skattemyndigheterna i förevarande sammanhang skall vara skyldiga att utse personuppgiftsombud. Regeringen har när det gäller denna fråga och om skattemyndigheterna skall vara skyldiga att till tillsynsmyndigheten anmäla behandlingar av personuppgifter åberopat 3 § personuppgiftsförordningen. Enligt denna bestämmelse gäller inte skyldigheten enligt 36 § första stycket personuppgiftslagen att anmäla behandling av personuppgifter till tillsynsmyndigheten för bl.a. behandling av personuppgifter som regleras genom särskilda föreskrifter i lag eller förordning. Regeringen påpekar, med hänvisning till 3 § personuppgiftsförordningen, att någon anmälningsskyldighet enligt personuppgiftslagen inte föreligger eftersom taxeringsrevision och annan kontroll utförs med stöd av lag. Som utskottet uppfattar det syftar regeringen härvid på taxeringslagen m.fl. lagar som reglerar skattemyndigheternas reviderande verksamhet. Enligt utskottets bedömning kan emellertid dessa lagar inte anses utgöra föreskrifter som särskilt reglerar behandling av personuppgifter. Undantag enligt 3 § personuppgiftsförordningen från personuppgiftslagens bestämmelser om anmälningsskyldighet föreligger därför inte enligt utskottets mening. Utskottet vill dock peka på de regler som finns i taxeringslagen, tvångsåtgärdslagen och Riksskatteverkets föreskrifter om skydd för ADB-lagrad information och om ADB-säkerhet. Dessa regler torde tillsammans med personuppgiftslagens bestämmelser innebära att det inte föreligger någon risk för otillbörligt intrång i den personliga integriteten vid taxeringsrevision och annan kontroll. Möjlighet att med stöd av 36 § tredje stycket personuppgiftslagen i förordningsform meddela föreskrifter om undantag från skyldigheten att anmäla behandling av personuppgifter till tillsynsmyndigheten bör därför föreligga. Enligt utskottets mening saknas således från integritetssynpunkt behov av att, såsom anförs i motion 1998/99:Sk14 yrkande 4, införa en skyldighet att utse personuppgiftsombud. Motionen avstyrks därför i denna del.

På konstitutionsutskottets vägnar

Per Unckel

I beslutet har deltagit: Per Unckel (m), Barbro Hietala Nordlund (s), Pär Axel Sahlberg (s), Kenneth Kvist (v), Ingvar Svensson (kd), Jerry Martinger (m), Mats Berglind (s), Inger René (m), Kerstin Kristiansson (s), Nils Fredrik Aurelius (m), Per Lager (mp), Åsa Torstensson (c), Helena Bargholtz (fp), Kenth Högström (s), Britt-Marie Lindkvist (s) och Inger Strömbom (kd).

Avvikande meningar

1. Översyn beträffande skyddet för den enskildes integritet

Helena Bargholtz (fp) anser att den del av konstitutionsutskottets yttrande som på s. 13 börjar med ”I motion” och slutar med ”motionen avslås” bort ha följande lydelse:

Utskottet kan konstatera att rätten att behandla personuppgifter på automatisk väg väl låter sig motiveras i det enskilda fallet. I likhet med vad som anförs i motion 1998/99:Sk15 yrkande 2 bör det dock enligt utskottets mening framhållas att det är den totala omfattningen av insamling och bearbetning av personuppgifter som kränker den enskildes integritet. Utskottet delar därför motionärernas uppfattning att den medborgerliga fri- och rättigheten avseende skydd mot kränkning av den personliga integriteten måste bli föremål för en övergripande översyn. Denna översyn bör enligt utskottets mening göras av en parlamentarisk kommitté. Utskottet tillstyrker således motionen i denna del.

2. Behandling av känsliga personuppgifter

Ingvar Svensson (kd), Helena Bargholtz (fp) och Inger Strömbom (kd) anser att den del av konstitutionsutskottets yttrande som på s. 13 börjar med ”När det” och slutar med ”yrkande 2 (kd)” bort ha följande lydelse:

Utskottet konstaterar att regeringens förslag innebär att det skall vara tillåtet att i skattemyndigheternas brottsutredande verksamhet, med undantag för underrättelsesverksamheten, behandla känsliga personuppgifter. Enligt utskottets mening saknas det skäl att i fråga om skattemyndigheterna göra undantag från det förbud mot behandling av känsliga personuppgifter som gäller enligt 13 § personuppgiftslagen. Utskottet anser därför att regeringens förslag i denna del bör avslås och tillstyrker motionerna 1998/99:Sk15 yrkande 3 och Sk16 yrkande 2.

3. Utlämnande av uppgifter

Ingvar Svensson (kd) och Inger Strömbom (kd), anser att den del av konstitutionsutskottets yttrande som på s. 14 börjar med "När det" och slutar med "till utlandet" bort ha följande lydelse:

När det gäller utlämnande av uppgifter från skattemyndigheternas brottsutredande verksamhet anser regeringen att det endast behöver införas särskilda bestämmelser i den nya lagen när det gäller utlämnande för framställning av rättsstatistik och utlämnande av uppgifter till utlandet. Regeringen anser att sekretesslagens bestämmelser i övrigt är tillräckliga för att uppgifter skall kunna lämnas ut till de myndigheter som behöver dem. Som motivering anger regeringen att uppgifterna i regel inte behövs hos någon annan än motsvarande enhet hos en annan skattemyndighet samt hos polis- eller åklagarmyndighet. Enligt utskottets mening kan det dock, såsom framhålls i motion 1998/99:Sk16 yrkande 3, befaras att sekretesslagens bestämmelser i den praktiska tillämpningen medför att uppgifter sprids i alltför stor utsträckning mellan myndigheter. Utskottet delar därför motionärernas uppfattning att denna fråga noggrant bör följas upp och utvärderas och tillstyrker således motionen i denna del.

4. Behandling av uppgifter om icke misstänkta personer

Per Unckel (m), Jerry Martinger (m), Inger René (m) och Nils Fredrik Aurelius (m) anser att den del av konstitutionsutskottets yttrande som på s. 14 börjar med "Vidare konstaterar" och slutar med "yrkande 1, delvis (m)" bort ha följande lydelse:

Utskottet konstaterar att regeringens förslag innebär att det inte finns någon begränsning när det gäller att i en särskilt undersökning i skattemyndigheternas underrättelseverksamhet behandla uppgifter om en person som det inte finns någon misstanke mot. Regeringen föreslår att uppgifter om personer som själva inte är misstänkta för brottslighet skall förses med en anteckning om detta förhållande. Enligt utskottets uppfattning kan detta inte anses som en tillfredsställande ordning. Utskottet anser att automatiserad behandling i underrättelseverksamhet av uppgifter om icke misstänkta personer är ett så allvarligt ingrepp i den personliga integriteten att en sådan behandling inte får förekomma. I enlighet med vad som anförs i motion 1998/99:Sk14 yrkande 1, delvis, bör regeringens förslag bl.a. av detta skäl avslås.

5. Personuppgiftsombud i samband med taxeringsrevision m.m.

Per Unckel (m), Jerry Martinger (m), Inger René (m) och Nils Fredrik Aurelius (m) anser att den del av konstitutionsutskottets yttrande som på s. 15 börjar med "I motion" och slutar med "denna del" bort ha följande lydelse:

Utskottet konstaterar att flera remissinstanser har förordat att skattemyndigheterna skall ha personuppgiftsombud i samband med taxeringsrevision och annan kontroll. Enligt utskottets mening kan personuppgiftslagen till-

sammans med de övriga bestämmelser som reglerar kontrollverksamheten inte anses ge ett fullgott integritetsskydd i detta sammanhang. I stället bör, såsom anförs i motion 1998/99:Sk14 yrkande 4, en skyldighet att utse personuppgiftsombud införas. Regeringen bör därför återkomma till riksdagen med ett sådant förslag. Utskottet tillstyrker således motionen i denna del.

1998/99:SkU9
Bilaga 2

Sammanfattning.....	1
Propositionen.....	1
Motionerna	2
Motioner väckta med anledning av propositionen	2
Motioner väckta under den allmänna motionstiden 1998	3
Yttrande från annat utskott	6
Behandling av personuppgifter i skattemyndigheternas brotts- utredande verksamhet (prop. 34).....	6
Personuppgiftsombud vid ADB-revision	9
Behandling av känsliga personuppgifter	10
Utlämnande av personuppgifter som behandlas i skatte- myndigheternas brottsförebyggande verksamhet	10
Utvärdering av skattebrottsenheterna	11
Övergripande utredning om den personliga integriteten	12
Lagförslagen.....	12
Motioner från den allmänna motionstiden 1998	13
Utfärdande av F-skattsedel och startande av företag.....	13
F-skattsedel till riksdagsledamöter	16
Beräkning av F-skatt	16
Förenklad bokföring och deklaration m.m.	17
Revisionsregler och skattetillägg.....	17
Åtgärder mot ekonomisk brottslighet.....	18
Taxeringsnämnderna	19
Uppgift om skatt på lönebesked	20
Preliminärskatteavdrag.....	21
Deklarationstidpunkt	21
Avgift vid försenad deklaration.....	22
Skattebetalningsdag.....	22
Inbetalning av kvarsatt	23
Dröjsmålsränta i skattemål	23
Avdrag för kostnader för fullgörande av uppdraget som riksdagsledamot.....	24
Folkbokföring av barn.....	25
Folkbokföring av studerande.....	26
Översyn av folkbokföringen.....	26
Folkbokföringsdag	27
Hemställan	27
Reservationer	31
1. Behandling av personuppgifter i skattemyndigheternas brottsutredande verksamhet (mom. 1 och mom. 7 i motsvarande del) – m.....	31
2. Personuppgiftsombud vid ADB-revision (mom. 2) – m	32
3. Behandling av känsliga personuppgifter (mom. 3 och mom. 7 i motsvarande del) – kd.....	32

4. Utlämnande av personuppgifter som behandlas i skatte- myndigheternas brottsförebyggande verksamhet (mom. 4) – kd	33
5. Utfärdande av F-skattsedel och startande av företag (mom. 8) – m, kd	33
6. Beräkning av F-skatt (mom. 10) – m, kd, c.....	34
7. Förenklad bokföring och deklaration m.m. (mom. 11) – m	34
8. Förenklad bokföring och deklaration m.m. (mom. 11) – kd, c.....	35
9. Revisionsregler och skattetillägg (mom. 12) – m.....	35
10. Taxeringsnämnderna (mom. 14) – m	36
11. Uppgift om skatt på lönebesked (mom. 15) – m	36
12. Deklarationstidpunkt (mom. 17) – v	37
13. Skattebetalningsdag (mom. 19) – m, kd, c.....	37
14. Inbetalning av kvarskatt (mom. 20) – v	37
15. Dröjsmålsränta i skattemål (mom. 21) – m, kd	38
Särskilda yttranden	38
1. Behandling av personuppgifter i skattemyndigheternas brotts- utredande verksamhet (mom.1) – kd.....	38
2. Beträffande avgift vid försenad deklaration (mom. 18) – m, kd	38
3. Beträffande folkbokföring av barn (mom. 23) – v	39
Bilaga 1 Propositionens lagförslag	40
Bilaga 2 Konstitutionsutskottets yttrande 1998/99:KU1y	57